ԺԲ. ՏԱՐԻ 3378 (Ն. Տ.) 30 ՄԱՅԻՍ 1895 — 18 ՄԱՅԻՍ 1895 — 6 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1312 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ 50

Խմբագրութեան [illegible] պիտի այլ գրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՄԷԿ ԱՄԻՍ ԵՏՔԸ

Այսօր, 18 մայիս, կը լրանայ ամիսը յորում պատահեցաւ Սամսթիոյ հրդեհը։ Ապրիլ 18ի տխուր առաւօտէն ի վեր, յորում աւերակներու մէջ արթընցան հարիւրաւոր ընտանիքներ, խափուած ջանքերը, եղած հրաւէրները և հայցուած օգնութիւնները կը հատապատասխանեն այն համակրութեան զոր միշտ վայելած է այդ բազմահայ թաղ,—համակրութիւն որուն խառնուեցաւ ինքնաբուխ կարեկցութիւն մը։ Թաղային Ցանձնաժողովին ձեռքով կատարուած հանգանակութեան երրորդ ցանկին առաջին մասը, որ երեւցաւ երէկ, կը վերաբերի Վոսփորի եւրոպական եզերաց գիւղերուն, ուր երկու բարեսիրտ տիկիններ անձամբ դիմում ըրեր են իրենց քոյրերուն։ Հաւաքուած նպաստը, թէեւ համեստ գումարի մը կը հասնի, բայց ուշագրաւ է այնու՝ զի փափուկ սեռին անձնուիրութեան իրական մէկ արդիւնքը կը ցուցնէ։ Ազէտին առաջին վայրկեանէն, հանրային դիմութեան եղած կոչումներուն մէջ, շեշտուեցաւ արդէն այս պէտքը, և գոհութեամբ կը տեսնուի որ անտեսելի չէ մնացած։ Այր մարդուն համար այնքան դժուար չէ հրապարակի վրայ հանգանակութեան շրջիլը՝ օրքան կիներուն համար, գիւղէ գիւղ, տունէ տուն։

Այդ երրորդ ցանկի յաջորդ մասերուն մէջ կը հանդիպինք նաեւ Սամսթիմբրի ու Խասդիւղի Ազգապահանամ ընկերութիւններուն որոնք իրենց մասնակցութեան բաժինը ուղղած են ունենալ, Պերպէրեան ու Բերայի Նարեկեան վարժարանաց սաներուն որոնք կը հետեւին կեդրոնական օրինակին։ Պոլսէն դուրս եղած նուիրատուութիւններուն մէջ,—եթէ ուրիշներ կան, թէեւ չենք յիշեր, բաց ի Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքի նպաստէն,—յիշատակելի է Ատարազարի հայ բողոքականներուն հանգանակութիւնը, համակրական նամակով մը ղրկուած. տեսակին մէջ նորութիւն մը, որ կրնայ օրինակ ըլլալ այդ գիւղաքաղաքներու, որոնց կարող ազգայիններէն կը սպասուէր և կը սպասուի՝ բողոքականներուն ինքնաբեր ղեկման հետեւող ըլլալ, եթէ չունեցան առաջնութիւնը։

Երբ մէկ կողմէն, Թաղային Ցանձնաժողովը իր ձեռք բերել կրցած գումարներով անմիջական օգնութիւններ կը հասցընէ հրկիզեալներուն, ոչ-Թաղային Ցանձնաժողովը որ կազմուած է երեք ծանօթ անձնաւորութիւններէ, իր բացած հանգանակութիւնը առաջ կը տանի, որ արդէն գոհացուցիչ գումարի մը հասած ըլլալու է անշուշտ։ Այդ յանձնաժողովին կազմութեան սկիզբը ծանուցուեցան արդէն 100 և 50 ոսկւոյ քանի մը նուիրատուութիւններ և Նախընթաց օր ալ ի լրոյ հրատարակուեցաւ 200 ոսկւոյ Նպաստ մը։ Ընդհանուր յանկը մանրամասնաբար երեւան բերելով մեր հարուստ դասակարգին մասնակցութեան չափը նիւթական ազէտի մը ստեղծած պէտքերուն ամբողջան գործին մէջ, միեւնոյն ժամանակ պիտի նպաստէ մարմին տալու՝ հրկիզելոց յատուկ բնակարաններ շինելու գաղափարին։ Որչափ որ խնայանք, նուիրատուներէն չատեր յարած են այս գաղափարին և ոմանք մինչեւ իսկ այդ դրական նպատակէն հրապուրուած՝ աւելի առատաձեռն հանդիսացած են։ Արդէն, ոչ մէկ կողմէ առարկութիւն կայ. խնդիրը գործադրութեանը վրայ է. գուցէ մտածողներ ըլլան թէ մինչեւ որ երկու-երեք հազար ոսկւոյ գումար մը չի հանգանակուի, շինութեան ձեռնարկելը անժամանակ է. այս տեսակ մտածում մը, որ առեւտրական գործի մը մէջ կրնար արդարացի ըլլալ, մարդասիրական գործի մը մէջ նոյն հանգամանքը չունի. որչափ աւելի արագ կերպով ձեռնարկուի շինութեան՝ այնքան աւելի մտում կ'առնէ հանգանակութիւնը. գործին սկզբնաւորութիւնը ինքնին խթան մը կ'ըլլայ շարունակութեան և ծրագրուածին գոնէ կիսուն չափ տուներու կառուցումը մեացեալ կիսուն կառուցման դիւրութիւն կ'ընծայէ։ Դարմանը անցաւ արդէն և վերահաս ամառը, որ շինութեանց յարմարագոյն եղանակն է՝ իր երկար օրերովը ու չոր օդերովը, կրնայ սահիլ անդրադարձէս. խնայողութիւն չէ՞ օգտուիլ եղանակին ընծայած դիւրութենէն։

Անշուշտ այս ամենը խորհուած են Ցանձնաժողովին մէջ։ Ապրիլ 18 ի ազէտին առաջին ամիսը լրանալուն առթիւ՝ հրապարակային արձագանգ մը տալով յայտնուած փափագներուն, կը հաւատանք թէ հարազատ կերպով ներկայացուցած կ'ըլլանք հրկիզեալներուն ալ ակնկալութիւնը, որոնք ձմեռը չէ միայն որ կը նեղուին, այլ մանաւանդ ամառը, այն աղքատիկ տուներուն մէջ, ուր առժամապէս խճողուած կը մնան։ Քիչերը գաղափար ունին թէ ինչ կեանք է այն զոր կ'անցուցեն՝ ամեն մէկ ընտանիք միակ խուց մը ունենալով իրենց տրամադրութեան ներքեւ, տօթագին օրերու մէջ ուր ամենէն լայն սրահներն ու հովասուն ամարանոցները նեղ կուգան ունեւորներուն։

Այս տեսակէտով, աւելորդ կրկնութիւն մը չէ յիշել արդէն ըստուծելին անոնց ի նպաստ, և հանրային բարեգործութիւնը վառ պահելով՝ սպասել Ցանձնաժողովին ընելիք բարեբար ու դրական տնօրինութեան։ Տ. Ա.

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԵՐԸ

1891էն ի վեր ցորենի գիներուն տկարին անկման պատճառը շատ ծանօթ է։ Պաշտօնական ու առեւտրական գնահատումներու նայելով, ամբողջ աշխարհի մէջ ցորենի արտադրութիւնն է — 1891, 1892 և 1893 տարիներուն մէջ — միջին հաշուով 299 միլիոն կենդինար, այսինքն 25 միլիոն կենդինար աւելի քան առջի եռամեայ շրջանին արտադրութիւնը։ Այս յաւելումը սպառման հետ բաղդատմամբ շատ մեծ է. և 1893ի վերջը, տկագին բանակութեամբ մթերք կար։ Եթէ հաճարի հունձքը պակաս չըլլար կարգ մը յոյժ արդիւնաբեր երկիրներու մէջ, ցորենի կուտակումն աւելի մեծ պիտի ըլլար։ Եւ այժմ, 1893ի հունձքին գնահատումները 302 միլիոն կենդինարին շուրջը կը դառնան, գնահատում մը որ արժանահաւատ վկայութեանց վրայ հիմնուած, կ'երեւայ և սպառման պէտքերէն 17 միլիոն կենդինար աւելի է։

Շատ դժուար է նոյն իսկ մերձաւորապէս հաշուել թէ աշխարհի մէջ, ո՛րչափ ցորեն կը սպառի։ Ուրիշ արտադրութիւններու, օրինակի համար հաճարին արտադրութիւնը համեմատ կը տարբերի, և գիները ազդեցութիւն կը գործեն անոր վրայ։ Բայց, նոյն իսկ ամենէն շատ գնահատումն ընելով, 285 միլիոն կենդինարը չանցնիր, բաց ի այն առաջուան մթերքներէն որը կը ծանրանան հրապարակին վրայ։ Իրաւ է որ ցորենի գիներուն անօրինակ անկման հանդէպ, իր գործածութիւնը պիտի աճի և տեղի կայ ենթադրելու թէ, մանաւանդ Միացեալ-Նահանգներուն մէջ ուր եկեղեցացորենի հունձքը չյաջողեցաւ և ուր այս կողմէ պակաս մեծ է, պիտի գործածուի իբրեւ կեր արջառներու և տուներու անասուններու, բայց չի գիտցուիր ի՞նչ քանակութեամբ։

Ի՞նչ է պատճառը ցորենի արտադրութեան այս աճումին, արտադրողներու համար կործանարար այսչրջանին։ Բացառապէս նպաստաւոր հունձքեր մի միայն։ Այսպէս, Միացեալ-Նահանգներու մէջ, տասը տարիէ հետէ մեծապէս նուազած են ցորենի դաշտերը, և նոյն շրջանի միջոցին ժողովրդեան թիւը 12½ միլիոն աւելցած է գրեթէ։

1884ին, Միացեալ-Նահանգաց մէջ մօտ 39½ միլիոն ակրոն գետին կար ցորենի մշակման, մինչ 1893ին վերջացող եռամեայ շրջանին այդ գետնին տարածութիւնն էր 37½ միլիոն ակրոն և 1894ին երկրագործական նախարարութիւնը 33 միլիոն ակրոն հաշուած է։ Բայց արտադրութիւնը անօրինակ եղաւ 1891ին, արտասովոր 1892ին և 1893ին ու 1894ին միջին հաշուով ալ։ Այս եռամեայ շրջանի միջոցին, արտադրութիւնը 15 միլիոն կենդինար աւելի եղաւ քան նախորդ երեք տարիները, և 1895ի հունձքին համար առեւտրական գուշակութիւնները չատ կը գերազանցին պաշտօնական գնահատումները։

Արտադրութեան գերազանց ուրիշ կեդրոն մըն է Արժանթինի Հանրապետութիւնը, ուսկից 1892ին, երկուքուկէս միլիոն կենդինար ցորեն արտածուած է. 1893ին, 4ու կէս միլիոն կենդինար, մինչ այս տարի իբրեւ ամբողջ արտադրութիւն կ'ակնկալուէր 7 միլիոն կենդինար։ Այս արտասովոր աճում, միանալով Միացեալ-Նահանգներու մեծաքանակ արտածութեանց, 1891էն ի վեր, Եւրոպայ յաջող հունձքերուն և Հնդկաստանի առատ բերքերուն 1892էն ի վեր, պատճառ եղաւ գիներու անկմանը։

Արժանթինի հանրապետութիւնը միակ երկիրն է ուր, ցորենի գնոյն յարատեւ անկման հանդէպ, այդ արմտիքին մշակումը երթալով կ'ընդարձակի։ Այս երեւոյթը կը բացատրուի մասամբ ոսկիի բարձր գինովը որ շատ տարիներ տիրեց այդ երկրին մէջ, մասամբ խուսացի բարեմիտ գաղթականներուն ներկայութեամբը որք շատ վար գիներով կաշխատին, կը ծախեն իրենց ցորենը ոսկեդրամի փոխարէն, իրենց չնչին ծախքերը գոցելով անկիայ թղթադրամով։ Թղթադրամին գրութիւնը ճշմարիտ իրախոյս մը պիտի ըլլար ցորենի արտածման։ Ապագայ օգուտ պիտի քաղէին այս ժուժկալ եւ աշխատասէր գաղթականները։ Այս կերպով է որ Արժանթինի գաղթականութիւնները կը յաջողին օգուտ քաղել մշակութենէ մը որ ուրիշ տեղ այլ եւս շահաբեր չէ։

Ճշմարիտ է թէ իրենք այս վիճակ չի կրնար երկար տեւն շարունակուիլ, եւ եթէ սովի տարիներ բարտրացում մը առաջ չբերին գիներուն մէջ, շատ չանցած ցորենի մշակման դաշտերու ահագին նուազում մը առաջ պիտի գայ։

(Ա-Ի-պրլան Լրագիր)

ՊՏՈՒՅՏ ՄԸ(*)

ՊԱՂՏԱՏԻ ՇՈՒՐՋԸ

Զատիկ երրորդ օրը, ժամը ութին մտնելով տեղւոյս օսմ. նաւերէն մին որք Կիրիտիներէն ընդ մէջ Պաղտատ և Պասրայի, միւս օր առաւօտեան ժամը 2ին, այսինքն 18 ժամէն հասանք Պըրէլ կոչուած գիւղը, որ ասկից տասը տարի առաջ դեռ գոյութիւն չունէր, և միայն քանի մը վրաններ կ'երեւէին արաբաց, որք կը մշակէին երկիրը և հնձելէն վերջ, իրենց անասնոց բեռցընելով՝ կը քաշէին իրենց հօտերը և կը թափառէին անծայրածիր անապատներու մէջ իրենց ոչխարաց և ուրիշ անասնոց արօտ գտնելու, և բոլոր տարուան տարածքը թափառելէ վերջը, աշնան կը վերադառնային հոն ուրեմն ամիսներ առաջ մեկնած էին, վերստին մշակութեամբ զբաղելու համար։ Սակայն այժմ, կայսերական հոգածութեան շնորհիւ, գեղեցիկ քաղաք մը գոյացած է, որ ունի մզկիթ, սրճարաններ, շուկայներ, խիւանոներ և մանաւանդ բաղնիք մը որ հազուագիւտ է այս կողմերու նոյն իսկ մեծ գիւղերու մէջ. տեղւոյն օգը շատ առողջարար է, ջուրը մաքուր և երկիրը բարերար. իսկ բնակչաց բարքը կը յիշեցնէ նահապետական դարուն։

Առեւտուրը կը կայանայ փոխանակութեան մէջ։ Պաղտատէն մինչեւ Պարսից ծոցը, երկիրը կրկին հունձք կուտայ, ամառնային և ձմեռնային. ձմեռնային են գլխաւորաբար ցորեն և գարի որք նոյնմբերի մէջ կը ցանուին և ապրիլի վերջերը կը հնձուին. իսկ ամառնային բերքերն են ձմերուկ, սեխ, վարունգ, լուբիա, բակլայ, գետնախնձոր, ոսկեխնձոր, սմբուկ, բամիա, մանաւանդ սուսամ և բամբակ որք մայիսի մէջ կը ցանուին և սեպտեմբերի մէջ կը քաղուին։ Տեղացիներ այս կրկին հունձքերը կը քաղէ, պետական բաժինն և իւր սեպհականը մէկ կողմ դնելէ յետոյ, մնացածը կը փոխանակէ իր չունեցածին հետ։

Տեղացւոց համար դրամը գոյութեան պատճառ չունի, զի դրեթէ թէ զգեստ չունենալով կուզէ գնել, օր մը առաջ, կամ իւր ոչխարներէն մէկուն բուրդը կը խուզէ կամ անոր իւղը կառնէ և կամ իւր շտեմարանէն մար մը արմտիք կը հանէ, կը տանի քաղաք և կերթայ զգեստի վաճառականի մը քով, վերացեալ գին մը կը դնէ թէ՝ ծախելիքին և թէ առնելիքին վրայ և իրեն պէտք եղածը հագուելէ վերջը եթէ ետ բերածը առածէն աւելի կարժէ մնացողը ստակը կառնէ և անով ալ կը գնէ ուտելուստ կամ այլ ինչ. իսկ վաճառականը ասելով անոր բերած իւղը, բուրդը, մարմիը և արմտիքը, կը գրէ իր գրածակալին ի Պաղտատ կամ ի Պասրա, ուսկից անշուշտ մեծ շահ կը գոյանայ։

Այս կարգի վաճառականներէն ծանօթ է Քէլրովբէ և Սահեան Մարգարեան եղբարց առեւտրական տունը ի Պըրէլէ ուր հիւրընկալուեցանք։ Բայց միայն մենք չէինք, ըստ որում տեղացւոց մէջ բնակող պարսի անուն բարքերուն համեմատ վարուիլ։ Նոյն իսկ մեր հոն եղած ժամանակ երեկոյ մը ներկայացաւ անծանօթ մարդ մը հիւրընկալատիրոջ խնդրելու որ իսկոյն չնորհուեցաւ իրեն։ Հարցուցինք իրեն թէ ուրկի՞ց կուգար և ո՞ւր կերթար.—Պատասխանեց թէ երեքօրուայ ճանապարհէ կուգար և պիտի երթար տակաւին երկու օր, իր մէկ ձին տեսնելու զոր տարիներ առաջ իր հեռաւոր մէկ բարեկամին յանձնած էր, զի այս կողմեր սովորութիւն է որ ընտիր երիվարներ ընկերութեամբ կը գնուին և այն որ աւելի դիւրութիւն ունի զայն հոգալու, իր քովը կը պահէ ձին։ Դարձեալ հարցուցինք թէ առանց անկողնի և որ և է պաշարի ինչպէ՞ս կուղեւորէր։ Զարմացաւ այս հարցման և պատասխանեց. «Էյնմանութիւն ակալթու, էյնմաթիւրթու չըրըթու, ուէյնմա թապաթու ընթըքէյթու (Ուր որ անօթեցայ կերայ, ուր որ ծարաւեցայ խմեցի, և ուր որ վաստակեցայ ընկողմանեցայ)։ Հոս անհրաժեշտ է, հիւրը թէեւ անծանօթ, կերակրել և խնամել։ Տուներուն տերը՝ յաջորդ օրը սոված մնալը աչք առնելով՝ իր բոլոր ունեցածը կը մատուցանէ հիւրին։

* * *

Մեր հիւրը յաջորդ օրը նաւ մը գտաւ որ զինքը գետի միւս եզերը այս ինչ տեղ պիտի հանէր, ուրկից վերստին հետի պիտի չարունակէր իր ուղեւորութիւնը։ «Նաւ» կ'ըսեմ ուրիշ բառ չի գտնելուս համար, զի այս նաւ կոչուածը սարուած մըն է խոշոր և անհարթ փայտի կոտրներէ իրարու միացած մեծամեծ գամերով, եւ ծեփուած կպրով գրեթէ 8 մէթր երկայնութեամբ և 3—4 մէթր լայնութեամբ։ Մարդը տեսակցեցաւ նաւապետին հետ զոր նաւուն հատեմատութեամբ պէտք է հասկնալ և երկար տակարկութենէ յետոյ համաձայնեցաւ անոր հետ որ զինքը ուրը ժամուայ տեղ տանի ուրը զրուշով մը կանոնաւոր վճարելի տասնարով կրմանէ։ Զրուշ ըսուածը սովորական 40 փարան չէ, այլ տասը փարա, զի զրուշը «զրուշ սաղ» (ողջ) կ'անուանէ արաբը իսկ տասը փարան կը կոչէ «զրուշ սայիճ»։ Եւ որովհետեւ ջուրին վրայ վտանգի չպիտի հանդիպէր ուր կարենար ճաշել, ուստի արմտի միակաուր զանգուած մը ստացաւ տանուտէրէն իբրեւ պաշար, զի կողմերս արմաւը տակաւին թարմ ժամանակին կը լիցուننն տիկերու մէջ և լու մը կը սեղմեն վաճառելու համար. քիչ տանէն միակուր կը լինի արմաւը տիկին մէջ և ասա կտրուելով կը ծծեն։ Այդ արմաւը արաբի թէ՝ հացն է, թէ պանիրը, թէ միրգը, և կը կազմէ իւր դլխաւոր և անհրաժեշտ սնունդը։ Արաբիոյ խորերը շատեր կան որք արմաւով միայն սնած են, ուրիշ կերակուրի վրայ գաղափար չունին և հացը մատնաւորապէս բոլորովին անծանօթ է։ Այս մասին բարեկամ մը կը պատմէր թէ Նէճատ զաւառը գացած ըլլալով (Պասրայի նահանգ) իրենց ուղեւորութեան միջոցին իրիկուն մը փիլաւ եփած և իրենք ուտելէ յետոյ քիչ մը փիլաւ ալ փիտէի մը վրայ գնելով իշապանաց տուին էին. իշապանք փիլաւը ուտելէ յետոյ, փիտէն տիրոջը կը դարձուցին ըսելով «ուխուդաւ մաուն կոմմ այսինքն «առէք ձեր գնակը»։ Փիտէն պնակ կարծած էին։

* * *

Սակայն որոշեալ օրն եկաւ և Պասրայէն գալիք շոգենաւը չերեւցաւ որ զմեզ Պաղտատ պիտի դարձնէր։ Միայն որոշեալ օրէն երկու օր յետոյ երեւցաւ և երեւնալէն զրեթէ 5 ժամ յետոյ, Պըրէլէի առջեւ կանգ առաւ։ Մառնը նաւ հրաժեշտ տալով մեր յարգելի ասպնջականաց։ Շոգենաւը չարունակից իր ճամբան, սակայն գետին յորդումէն հոսանքը շատ սաստիկ էր, մանաւանդ որ նաւը իր հետ կը քաշէր մեծ լաստ մը փաճառքով բեռնաւորեալ որով նաւը յաճախ ետ կը մղուէր և կասիպուելէ զգաստներ ընելու, միւս կողմանէ ալ գետի անհուն գարձուածները և երկար պտոյտները բիչ արգելք չէին շոգենաւը յապաղեցնելու։ Կարծիք յայտնեցինք թէ այդ գարձուածներուն մերձաւոր կէտերէն եթէ ջրանցքներ բացուին՝ ժամանակի մեծ չահ մը կրնայ առաջ գալ, բայց նաւապետը այդ պտոյտները իրենց մեծ օգտակար մը կը համարէին գետի սաստիկ հոսանքը մեղմացնող և կըսէին որ եթէ գետը ուղիղ գծի վրայ ընթանար՝ հոսանքը այնչափ սաստիկ պիտի լինէր որ շոգենաւերը բնաւ չը պիտի կրնային գետէն վեր ելնել։ Մեր գաղարներէն մին պատահեցաւ Ձէղվիլ փոքրիկ և գեղեցիկ գիւղին առջեւ, ուր նաւէն դուրս ելլելով մտանք քաղաք և պարտէզներուն մէջ մի քանի ժամ զբօսնելէն յետոյ նաւ վերադարձանք և 24 ժամ յետոյ չարունակեցինք մեր ճանապարհը։

Մուռցանք յիշելու Ազիզիէ գիւղը ուր պահ մը կանգ առնք Ձեգվիլ հանդիպելէ առաջ։ Այս գիւղը յիշելու արժանի է միայն իր ժեղեղերուն բազմութեամբ, որք իրենց հեաքը մէկ երկու օր կը թողուն մարդու մարմնոյն վրայ։ Հազիւ հոն հասած էինք մեր բազմութեամբ շոգենաւին վրայ յարձակեցան ժեղեղները և սկսան համբոյրներ տալ որք մեզ հաճելի ըլլալէ չատ հեռի էին, բայց խոյս տալ կարելի չէր։

Ընդհանուր երեւցաւ Սեմմանիկ կամ վաղեմի Տիսբոն քաղաքը որ Պաղտատէն 12 ժամ հեռու դէպի հարաւ կիյնայ։ Ասոր շուրջը կը գտնուին անհուն աւերակներ և մանաւանդ հոյակապ կամարաւոր չինք մը 30 մէթր բարձրութեամբ որուն մէկ մասը ասկէ երկու տարի առաջ կործանեցաւ և միւս մասերը փլչելու վրայ են։ Յետոյ հասանք այն տեղը ուր ասկից տասը տարի առաջ Տիճլէ անուն անգլիական նաւն ընկղմած էր։ Քիչ ետքը սկսան Պաղտատի պարտէզները և տարաւոնցները երեւալ հեռագետէ, և յետոյ շոգենաւը եկաւ խաւրիսիս ձգեց մաքատան առջեւ, տասնըութը ժամէն գացած ճամբանիս ճիշդ հինգ օրէն վերադառնալով ուր ուրեմն իջանք նաւէն և Պաղտատու բոլորաձեւ մակոյկներէն մին մտնելով ելանք ցամաք։

Դ. Ց. Թարխանեան

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (37)

ԷՕԺԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՓՈՔՐ ԴԷՔՍՈՒՀԻՆ

«Անմիջապէս հրապուրիչ երեւցաւ ինծի։ Ինչ՞ էր ըսի. ինք, այն գերազանց ու մտատիպար էակը զոր պարտինք սիրել, որ միշտ տեղ մը գոյութիւն ունի, ի Ֆրանսա, Եւրոպա, Պրազիլիա, Ճաբոն, ի՞նչ գիտնամ։ Բայց ինք լաւ գաղափարն ունեցած էր Բոնչարթէն դանուելու, ուր իրեն կը սպասէի։

«Սիրելիս, նորէն կ'ըսեմ, հրապուրիչ է... Կարծեմ բարձրահասակ, վանդի ձիւ վրայ ըլլալով դժուար էր հասակն որոշել. պարզօրէն հագուած, որով աւելի դուրս կը ցայտէր իր վայելչութիւնը։ Խարտեաշ ալ է։ Զարմանալի բան, ես միշտ երեւակայած էի թէ թխորակ պիտի ըլլար։ Մարդ երբեմն ի՞նչ սխալ գաղափարներ կունենայ։ Կը յիշէ՞ք, երբ կը խօսակցէինք, շատ թուխ կը տեսնէի զինքը, թանձր, կարճ կարուած մազերով, ու մօրուքը սեւ։

«Լաւ ուրեմն, սիրելի Նօէմիս, ամենեւին չի նմանիր իր պատկերին, կամ զէթ այն պատկերին զոր ես կ'երեւակայէի։ Մազերը երկար են քիչ մը, մետաքսաւէտ, համակ խարտեաշ, և մօրուքն ալ խարտեաշ, և այնքան թեթեւ որ հազիւ թէ կը նշմարուի. արեւին մէջ կարծես կրակ կառնէ։ Ժպիտը բարի է և միանգամայն նրբամիտ, ճակատը լայն և բարձր, աչքերը կենդանի և անուշ։

«Երբ զինքը տեսայ, աչքերս վար առի. այո, վար առի աչքերս, կ'երդնում, և երբ վեր առի, ա՛լ հոն չէր, Բիւի-տը-ղէռմիթ փողոցին անկիւնը դարձեր էր։ Բայց դեռ կը փնտռէի զինքը. անհետացած ըլլալուն գոհ էի սակայն, վասնզի գիտեմ, իր ներկայութիւնը գրեթէ կը նեղէր զիս։

«Պիտի բացատրէ՞ք ինծի, Նօէմի, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ մարդ մը զոր երբէք չես տեսած, ասանկ տպաւորութիւն մը կը թողու վրադ։ Պիտի ըսէք թէ խնդ եմ և թէ բարեկիրթ աղջկան մը պէս չեմ վարուիր։ Որի՞ կ'ըսէք։ Զարէն աւելի գիտեմ ասիկա։ Կը զգամ թէ յանցաւոր եմ, շատ յանցաւոր։ Բայց մտածեցէք թէ մեռնելու աստիճան կը ձանձրանամ, թէ Մարքաս հոս է և թէ, Իսրայէլի ժողովուրդին պէս, ես ալ իմ Փրկիչիս կը սպասեմ։

«Ա՛հ, եթէ անիկա կարենար ըլլա՛ր։

«Խօսքը մէջերնիս, անհեթեթ բան չէ՞ որ երիկ մարդիկ իրաւունք ունենան ամուսնութեան խնդրելու բոլոր իրենց հաճելի եղած կիները, և մենք, կիներս, իրաւունք իսկ չունենանք մեր ընտրած մարդուն կողմը դարձնելու գլուխնիս։ Օրէնքն ու բարքերը շատ դէշ կարգադրուած են։»

Յաջորդ օրը, Հէլիօնին նամակը վտաւլից էր. գեղեցիկ ձիաւորը չէր երեւցած։

«Ո՞վ գիտէ, թերեւս Բոնչարթէն չէր բնակեր. օտարական մըն էր, դիպուածը միայն անցուցած էր զայն Էկ-Մարթի ապարանքին պատուհաններուն տակէն։

Նամակն հառաչանքով մը կը վերջանար.—Ա՛լ մտածելու չէ անոր վրայ։

Լաղայյաջորդ օրուան նամակը ցնծութեան աղաղակ մըն էր.

«Նօէմի, նորէն տեսայ զայն։ Առաջին օրուընէն աւելի ազէկ էր։ Սակայն կարծես մտահոգ երեւոյթ ունէր. բան մը կը մտազբաղէր զինքը։ Աչքերն ինծի վերցուց և գրեթէ ողջունեց զիս։

«Այո, կրնար ողջոյն մը կարծուիլ։ Ձեռքը նշան մը չըրաւ, շուրթերը չշարժեցան, բայց իր գլուխը քիչ մը դէպ ինծի խոնարհեցաւ։ Տեսայ, գրեթէ զդացի իր դիտաւորութիւնը։»

Փոքր վէպը կը շարունակուէր, վանդի կ'երեւար թէ երիտասարդ ձիաւորը սէր ունէր իր պտոյտին վրայ, քիչ մը միօրինակ պտոյտ սակայն, Բիւի-տը-ղէռմիթ փողոցը, Սէն-Պեռնար փողոցին անկիւնը։

Շաբաթ մը, ամեն առտու, միեւնոյն ժամուն, անցաւ Էկ-Մարթի ապարանքին պատուհաններուն տակէն, և Հէլիօն ամեն առտու, զոդակար և յուզումէ ժպտոյն, անոր կը սպասէր։

Տանըհինգ օր եռք, Հէլիօն կը զրէր Նօէմիի.

«Սիրելիս, երջանկութիւնս անհուն է։ Ա՛լ պատուհաններուս տակէն չանցնիր, ոչ, ասիկա կրնար աչքի զարնել, և իր ամենօրեայ պտոյտներ վէպերու մէջ միայն ազէկ են փոքր աղջիկներու երեւակայութիւնը շոյելու համար։ Ընկերութեան մէջ իրարու կը հանդիպինք։

«Բանի մը օրէ ի վեր հօրաքոյրս ազէկ կերթար։ Երէկ, ծննդեան օրն էր իր պառաւ բարեկամուհիին, տիկին տը Սավինեիի, որ ապարանքէն երկու քայլ անդին կը բնակի։ Գիշերը ընդունելութիւն կար Սավինեիներուն տունը, և հօրաքոյրս ուզեց անպատճառ երթալ։ Ժամը տասնին մօտ, ո՞վ կուգես որ ծանուցանեն։ Իմ ձիաւորս... այս անգամ հետիոտն,— և աւելի ազէկ քան ձիու վրայ։

«Բարձրահասակ է, չէի սխալած. բայց իր վրայ հագակէն աւելի ինծի հաճելի է իր դէմքը, և իր դէմքին վրայ իր նայուածքը։ Ինծի մօտեցաւ և խօսք ուղղեց։ Ձայնն անուշ է, այսչափն իմացայ։ Գալով իր ըսածին, չեմ յիշեր, և նոյնպէս չեմ յիշեր իմ տուած պատասխանս։ Կը վախնամ որ անմտութիւն ըրած եմ։ Հօրաքոյրս կրսէ որ ես միշտ ասանկ եմ, բայց կը վախնամ որ սովորականէն աւելի անմիտ եղայ։

«Երբ մեկնեցայ, դեռ հոն էր, և քանի մը քայլ ընկերացաւ ինծի։ Կ'երեւայ թէ խօսք կայ Սավինիներուն տունը պարահանդէսի մը վրայ, որ ի մօտոյ տեղի պիտի ունենայ և իմ ձիաւորս հոն պիտի դտնուի. հոգ մ'ընէք, ես ալ հոն եմ։

«Թերեւս իր անունը պահանջէք, օրիորդ. բայց չեմ ուզեր ամեն բան մէկ անգամէն ըսել. բան մը պահելու է անկիսկին համար։ Մինակ պիտի աւելցուցեմ թէ այս անուն Ֆրանսայի էն գեղեցիկ անուններէն մէկն է։

«Ազնուականութեան այս նախապաշարումը կը ժպտեցունէ ձեզ, գիտեմ, Նօէմիս, և պիտի ծիծաղիք իմ տգիտութեանս վրայ։ Բայց ձեռքս չէ. ըլլալէ յետոյ լա ՇըՆէյ գուբսին աղջիկը, Էկ-Մարթի մարքիզուհիին եղբօրդուստրը, ինծի կուգայ որ երբէք չպիտի կրնամ ըլլալ տիկին Բիթանչար — կամ տիկին Մարքա՛։ Արգարեւ աւելի ազէկ է որ կոմսուհի ըլլամ— եթէ դքսուհի չըլլամ։

—Կը շնորհաւորեմ, սիրելիս, պատասխանեց Նօէմի— բայց, ուրեմն լմնցած է այդ ամուսնութիւնը քանի որ այդքան համբմամբ կը խօսիք։ Գ. կանը, վանդի կը գուշակեմ որ կոմս մըն է, խօսք տուած է։ Մարքիզուհին կը հաւանի՞, ամեն բան ձեր ուզածին պէ՞ս կը դառնայ։

«Բան մը չի դառնար, պատասխանեց խելայեղ աղջիկը. հօրաքոյրս բառ մը չի գիտեր իմ վէպս, որ տակաւին իր առաջին զլուխն է։ Կոմսը—իրաւ կոմս մըն է—չէ ըրած ակնարկութիւն մը որ ցուցունէ թէ կուզէ հետս ամուսնանալ։

«Բայց գուշակեցի, պէտք չունի խօսելու։ Կը զգամ թէ կը սիրէ զիս։ Իր նայուածքէն, իր ժպտէն կը զգամ։ Ընդհակառակն շատ բացայայտ խօսք մը պիտի խաւսէր իր երջանկութիւնը։ Իր աչքերն այնքան պերճախօսութիւն ունին որ չնորհակալ եմ իր լռութենէն։

«Երկու օր առաջ տեսանք զիրար, յետոյ երեկ։ Կարծեմ միջոցը պիտի գտնեմ ամեն օր զիրար տեսնելու, առանց կասկած արթնցնելու։ Հօրաքրոջս ներկայացաւ, որ հաւնեցաւ անոր և առաջին անգամէն հրաւիրեց զայն իր մտերմական փոքր երեկոյթներուն։

«Պիտի գայ, գիտեմ, իր դէմքին վրայ կարդացի ուրախութիւնը երբ հասկցաւ որ դուռը կը բացուէր իրեն համար։»

Եւ քանի մը օր եռքը.

«Եկա՛ւ։ Ի՞նչ պիտի ըսեմ։ Ամեն օր յաճախելիութիւն կ'ընէ սիրտս մէջ։ Միանակ աչխարհիկ մարդ չէ, այլ գրագէտ մը։ արուեստագէտ մը։ Կը զգամ թէ ամեն բան գիտէ։ Խօսակցութիւնը դարձաւ արդի նկարչութեան վրայ, անանկ մը խօսեցաւ իբր թէ գոյ սորված ըլլար վարպետները։

«Վաղը տեղի պիտի ունենայ Սավիներներուն պարահանդէսը։»

Երկու օր եռքը, Նօէմի նոր նամակ մը ստացաւ.

«Ամեն մարդ մեղակից է. կը խնդային վրան, մինչեւ իսկ կարծեմ հօրաքոյրս ալ դաւադրութեան մասնակից է։

«Շատ կը փափագիմ ըմբոստանալ և պչրիլ, ցուցունելու համար այս մարդոց թէ իրենց կարծածին չափ անհամբեր չեմ։ Բայց, խօսքը մեր մէջ, ինչո՞ւս պէտք, Նօէմի։ Երջանիկ եմ, ըսելիք չիկայ։

«Այս պարահանդէսը փայլուն եղաւ, անկից գեղեցիկ պարահանդէս չէի տեսած։

«Միասին փաթեցինք։ Պահ մը ձեռքս սեղմեց և ականջիս ծռեցաւ. այն առեն շատ սքանչելի բաներ ըսաւ ինծի, ոչ-ոց չեմ ուզեր մեծարանքի և գովեստի գեղեցիկ անունը տալ։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18,30 ՄԱՅԻՍ, 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ԴԵՂԵՐ

Անցեալներն Աբէ-Եալի մէջ հրատարակեցինք բաւական մանրամասն ծանօթութիւն մը դեղագործներու նոր սակացոյցին կամ Թարիֆային վրայ, հանդերձ անոր պատճառաբանութեամբը, որք Կայսերական Բժշկական Վարժարանէն հաղորդուած էին լրագրութեան։

Դեղագործներու չնչած դեղերուն պաշտօնական գին մը դնելու սկզբունքն ընդունուած էր (Ա.) Դիներու միօրինակութիւն հաստատելով՝ դեղագործներէն ոմանց անխիղճ չահագիտութեան չափ մը դնելու և դեղերուն բանաւոր գին մը սահմանելու համար, և (Բ.) Դեղերուն հարազատութիւնն ապահովելու համար։

Սակացոյցը մէկ ամիսէ ի վեր կը գործադրուէր, և ամենքս ալ տեսանք անոր ցաւակար հետեւանքն։ Երկու նպատակ ունէր, երկուքն ալ ի դերեւ ելան։ Իրաւ է որ մայրաքաղաքիս ամէն կողմը դեղագործք սկսան մի և նոյն գինը պահանջել դեղերուն համար, բայց միշտ տարապայման բարձր գին մը, որով առաջուան շահագիտութիւնն, որուն դէմ կը գանգատուէր, նոր ձեւ մը հագած ներկայացաւ դեղագործներուն կողմէ։ Ոմն զրուշոց «էնֆիլիշոն» մը 12 զրչ.ի գժուարաւ շինուեցաւ։ Զորս զրչ.ոց «քաշէ»ին ինչուան ութ զրչ. պահանջուեցաւ, այլոքն հանդերձ։

Գալով դեղերուն հարազատութեան կամ անկեղծ պատրաստութեան, ոչ ոք կրնար երաշխաւորել թէ դեղանիւթերը՝ խեղաթիւրող դեղագործներ մէկ օրէն միւսն իրենց ունակութիւնը փոխած էին։ Իրաւ է որ ամէն դեղագործներու դէմը պայծառացած էր՝ սակացոյցին հաստատուելէն ի վեր, բայց ասիկա բնաւ ապացոյց մը չէր հիւանդներուն դէմքին պայծառանալուն, ոչ իսկ հիւանդի տերերուն։

Եւ արդէն, ոմն կ'ըսեր թէ դեղերուն համար միօրինակ գին որոշելով նոքին իսկ գործով՝ դեղերուն տեսակը պիտի աղնուանար։ Պատրաստուած դեղերուն վրայ հսկողութիւն բոլորովին տարբեր բան մ'է նոյն դեղերուն գինէն։ Չեմնաս իշխանութիւնը կրնար ըսել դեղագործներուն. «Քանի զրուշի կ'ուզէք չինեցէք, ոգիկա մրցման խնդիր մ'է ձեր մէջ, բայց ես պիտի նայիմ որ ճշդիւ բժիշկին գրած դեղանիւթերը գործածէք՝ իր սահմանած ձեւով ու չափով»։

Պարտաւորիչ գինն անհրաժեշտ կըլնար ըլլալ եթէ դեղագործութիւնը մեր մէջ փակուած արհեստ մ'ըլլար, կամ մենաշնորհ մը, որոշեալ սահմանեալ դեղարաններով։ Օրինակի համար, հացագործի ջաղացքներն ու փուռերն հաստատեալ են, որոշեալ տեղուանք, և մարդ ուզած ժամանակ ուզած տեղ ջաղացք կամ փուռ չի կրնար բանալ։ Ու կը տեսնենք որ հացի վրայ պաշտօնական գին մը կայ։ Դեղարանն անանկ չէ։ Վրայական ունեցող ամէն դեղագործ կարող է դեղարան բանալ, եթէ դրամ ալ ունի։ Մրցումն ուրեմն անխուսափելի է դեղագործութեան մէջ։

Եւ ոմն կ'ըսէ թէ դեղագործներուն մէջ մրցումն անպատճառ վնասակար կ'ըլլայ հանրային առողջութեան։ Եթէ խիստ քննելով մ'ըլլայ չինուած դեղերուն վրայ, առաջը կ'առնուի դեղագործներու և դեղագործական տարապայման շահագիտութեան։ Այսպիսի պաշտօնական հսկողութիւն մը անպատճառ չենթադրեր պաշտօնական գին մը դեղերու համար. զի Տէրութիւնն ուտելեայ և ըմպելեաց համար պաշտօնական գին չունի, և այնու հանդերձ կը գրաւէ կ'ոչնչացնէ նպարավաճառներու, միջավաճառներու և այլոց քով դատ կարգ մը ապրանքները (իւղ, ձուկ, ևն.) զորս հանրային առողջութեան վնասակար դատնէ քիմական քննութեամբ։ Տէրութիւնը կը գրաւէ կ'ոչնչացնէ խեղաթիւրուած ափիոն և տուգանք կ'առնու խեղաթիւրող վաճառականէն։ Բայց Տէրութիւնը Թարիֆա մը առած չէ Ա-ֆիոնճիներու ձեռքը։ Նոյն հսկողութիւն աւելի եւս իրաւունքով կունայ ի գործ դրուիլ չինուած դեղերուն վրայ, բայց այս պատճառով ձեռնհաս իշխանութիւնը պարտաւոր չըլլար պաշտօնական գին մը ապահովելու անխտիր ամէն դեղագործներու։ Սակացոյց և քննդրոյ, այս երկուքին իրարմէ անջատ բան ըլլան այս մէկ ամսուան միջոցին ակներեւ տեսանք, քանի որ դեղագործք վայելեցին սակացոյցին նշանակած լարձր գիներն, առանց առաջուընէ աւելի խիստ հսկողութեան մը ենթարկուած ըլլալու։ Ասոր հակառակն ալ նոյնքան դիւրութեամբ կըլլայ ի գործ դրուիլ, և այն ատեն անշուշտ հասարակութիւնը կ'օգտուի և հանրային առողջութիւնն։

Եւ ոմն կ'ըսէ թէ «Դեղագործութիւնն հանրային առողջութեան հետ սերտ առնչութիւն ունենալուն համար՝ չի կրնար մրցման առարկայ ըլլալ»։ Միթէ բժշկութիւնն աւելի եւս սերտ առնչութիւն չունի՞ հանրային առողջութեան հետ։ Այնու հանդերձ, ոմն միաքին անցուցած է պաշտօնական սակացոյց մը դնել բժշկական այցելութիւններու և խնամքներու համար։ Տարուէ տարի Պոլսոյ մէջ կը շատնան բժիշկներն, որք ապրուստի համար իրարու դէմ մրցելով, հասարակութիւնը կ'օգտի մրցումէն, և ոմն կը պնդէ թէ բժիշկք ոմանք իրենց այցելութիւնը զեղչելուն և այլք իրենց այցելութիւնը բարձրացնելուն համար կը միաբանի հանրային առողջութիւն։ Մարդ ամէն օր դեղի չի կարօտիր, փա՛ռք Աստուծոյ։ Իսկ ամէն օր կը կարօտի շատ մը ուտելիքներու և ըմպելիքներու որք իւր կենաց պահպանման հետ աւելի սերտ յարաբերութիւն ունին։ Բայց ոմն կ'ըսէ թէ ուտելիք և ըմպելիք ծախողներուն իրարու դէմ մրցումը գնորդներուն առողջութեան կը միասէ։

Եւ ոմն կ'ըսէ թէ պատուաւոր, օրինաւոր, արդիւնաւոր մրցումն իւր տեղը չունի դեղագործութեան մէջ։—Սակացոյցին կցուած բացատրական տեղեկագրին մէջ զոր վերեւ ակնարկեցինք, յիշուած էր թէ դեղագործք վարձատրուելու իրաւունք ունին երեք տարիէ ի ռանի համար։ (Ա.) Իրենց ծախած դեղանիւթերուն համար, իբրև նիւթական ապրանք։ (Բ.) Իրենց արուեստին համար, և (Գ.) Իրենց գիտութեան համար։

Արդ, վիրաբոյժին արուեստն և բժշկին գիտութիւնն անշուշտ անհունապէս գերազանց են քան դեղագործին արուեստն և գիտութիւնը։ Բայց ուր մէկէ աւելի կարող վիրաբոյժ կայ, մրցումը կը մտնէ արուեստի մէջ, ու կ'ուժանցնէ զայն։ Ուր մէկէ աւելի կարող բժիշկ կայ, մրցումը կը մտնէ հոն, և կ'ուժանցնէ գիտութիւնն։ Ինչո՞ւ համար, ուր որ դեղագործներ տարուէ տարի կ'աւելնան և բացուած դեղարաններու թիւը կը շատնայ, մրցումը չմտնէ նա և դեղագործի արուեստն և գիտութեան։ Ուստի կ'առնուի սոյն այս բացարիկ առանձնաշնորհը միայն և միայն դեղագործին գիտութեան և արուեստին համար։

Գալով դեղանիւթերուն՝ իրրեւ նիւթական ապրանք, ինչ է անոնց տարբերութիւնն ուրիշ շատ մը ապրանքներէ որք անմիջական առնչութիւն ունին մեր կեանքին, մեր առողջութեան հետ։ Տարուէ տարի կը գտնուին նախնական նիւթեր, տարուէ տարի կ'աւելնայ պաշարն այն նախնական նիւթերու որք կը գործածուին դեղերու մէջ։ Օրինակի համար, Ովկիանիայի եղեմի մը մէջ երեւան կելնէ քնաբերի տունկէն առատօրէն պարունակող անուտ մը, որով զգալի անկում կը կրէ քնաբերի արժէքն՝ իբրեւ նախնական դեղանիւթ։ Ինչ իրաւունքով ուրեմն գիներն հաստատուիլ անփոփոխ պահուին քնաբերի, սոլիքագրի և անոնց ամէն ածանցներուն վրայ։ Եւ յետոյ, տարուէ տարի զգալի յառաջդիմութիւն կ'ընեն տարբերածութիւնն և երկարագիտութիւնն, որով դեղագործութեան զուտ արուեստական մասն աւելի կը դիւրանայ, կը կատարելագործուի և թերեւս կ'ուժանայ, երբ կը գիւրանան ու կը կատարելագործուին ամէն արտադրութիւնք զորս կը պարունք բնագիտական, տարրբանական և եղեկտրական գիտութեանց։ Այն դեղագործ որ աւելի դրամագլուխ ունի, և աւելի ընդարձակ յարաբերութիւններ կը մշակէ Եւրոպեան քիմիական գործարաններու կամ դեղանիւթոց մեծամեծ մթերանոցներու հետ. այն դեղագործ որ իրաւունք վարպետ է իւր ճիւղի մէջ և արուեստին նորագոյն գիւրութեանց և կատարելութեանց գիտակ, բնական է որ այնպիսի դեղագործ մը կարող ըլլայ աւելի ժամն պատրաստել իրեն բերուած դեղագիրները՝ քան այն դեղագործ որ այնքան դրամագլուխ չունի, այնքան ընդարձակ յարաբերութիւն չի տածեր, և այնքան տեղեակ չէ արուեստին նորանոր գիւտերուն ու հնարքներուն։ Նաեւ, այն դեղագործ որ իւր ճարտարութեան ու պարկեշտութեան, իւր իմացական ունիւթական կարողութեանց չնորհիւ կարող կ'ըլլայ ինքզինք հաւանցնել հասարակութեան և յաճախորդներու մեծ թիւ մը շահիլ, բնական է որ շատ գործ ընելուն չնորհիւ կարող ըլլայ ժամն չինել դեղագիրները, քան այն դեղագործ որ տարիներէ ի վեր ուր որ է հոն կը մնայ, որ շահելու համար իւր յոյսը կը դնէ առաջին կարգի դեղանիւթի մը տեղ երկրորդ և երրորդ կարգի դեղանիւթ գործածելու, և շատ յաճախորդ չունենալով, ապրելու համար կը կարօտի իրեն դիմող յաճախորդներէն բարձր գին մը պահանջելու, այսինքն՝ իւր յաճախորդները չարաչար շահագործելու։— Միեւնոյն խնդիրն ուրիշ ձեւի մը տակ առաջարկելով, երբ առեւտրական մրցման մէջ վաճառականը կը համակերպի իւր դրամն և իւր ճարտարութիւնն աւելի ժամն գործածելու՝ գործ ընելու համար, կրնան գտնուիլ դեղագործներ որք համակերպին ուրիշներէ նուազ վարձքով ի գործ դնելու իրենց գիտութիւնն և արուեստն։ Ինչո՞ւ հասարակութիւնը չօգտի դեղագործական գիտութեան և արուեստի այս յարաճուն առատութենէն։ Ինչո՞ւ համար ամէն տարի բազմաթիւ դեղագործներ կ'արտադրուին հանրային ծախքով պահուած վարժարաններէն, ուր ձրի է ուսումը։

Մրցման ասպարէզ ուրեմն կայ դեղագործութեան մէջ, խելքով, դրամով, ճարտարութեամբ, պարկեշտութեամբ մրցման, և պատճառ չկայ ենթադրելու թէ այսպիսի մրցում մը որ դեղագործութենէ շատ աւելի կարեւոր արուեստներու և ասպարէզներու մէջ օգտակար եղած է և է մարդկութեան, միայն դեղագործութեան մէջ վնասաբեր ըլլայ մարդկութեան։

Բայց այս մրցումէ իրաւունք չի տար դեղագործներուն՝ սխալ դեղեր տալու հասարակութեան, խեղաթիւրեալ դեղեր, ինչպէս իրարու հետ մրցող բժիշկներն իրաւունք չունին նուազ ուշադրութեամբ քննելու իրենց հիւանդներն և սխալ դեղեր գրելու իրենց հիւանդներուն համար։ Բժիշկները դատող և պատժող իշխանութիւնն անշուշտ աւելի եւս իրաւունքով կունայ դատել և պատժել մեղապարտ դեղագործներն, եթէ յանուն մրցման զեղծանիլ փորձեն։

Այս ամէն նկատողութիւններով, անշուշտ գոհութեամբ կարդացուեցաւ Աբէ-Եալի երեկի թուոյն մէջ Մեծ-Եպարքոսական պաշտօնագիրն, որով ձեռնհաս իշխանութեան արդարապէս խիստ գիտողութիւն ուղղուած է սակացոյցին հաստատումէն ի վեր դեղերու տարապայման սղելուն դէմ, և բացարձակ պատուիրուած է որ կամ առջի գիները վերահաստատուին և կամ հասարակութեան աւելի ձեռնտու նոր սակացոյց մը սահմանուի։ Բ. Բ.

ՔԱՂՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Վեհ. Վիքտորիա Թագուհին իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ Մարեշալութեան աստիճան բարձրացուց Լորտ Ռոպէրդս զօրավարն, որ Աֆղանստանի և Հնդկաստանի կողմն իւր յաջող արշաւանքներով ծանօթ է։ Սովորութիւն է որ Վեհ. Թագուհին իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ պատուանշաններ և ազնուական աստիճաններ տայ ամէնէն աւելի արժանաւոր անձնաւորութեանց, ըստ յանձնարարութեան օրէնսդրութեան։ Այս անգամ գրպիտական գաղտնի աւելի շատ պատիներ բրած է, որ կը վերագրուի Լորտ Ռոպէրտի գրական ճաշակին։ Բայց այս անգամ Լորտութեան աստիճան ոչ մէկուն կը տրուի, քանի որ օրէնսդրութիւնը բացարձակ հակառակ է Լորտերու ժողովին։ Քանի մը մեծ գործարանատէրերու Պարոնիկութեան աստիճան տրուած է, որ անոնց իրաւունք կուտայ ժառանգաբար Սըր տիտղոսը գործածելու։ Ասպետական աստիճանաւ ցկեանս Սըր տիտղոսը գործածելու իրաւունք շնորհած է անուանի գրագէտ Պ. Ուօլտըր Պիզանդի, որ նաև հիմնադիրն է «Հեղինակաց Ընկերութեան» որ անցեալ օր մեծ հայկերոյթ մ'ունէր, նաև բանաստեղծ Պ. Լուիս Մորիսի, Տքդ. Ռըսելի, որ ժամանակաւ Թորիի թղթակից էր Խրիմու պատերազմին մէջ, և զինուորական խնդիրներու վրայ գրելով մեծ համբաւ շահած է յայնմ հետէ, մեծահմուտ գրասէր Լորտ Թոմընի, գլխաւոր գրապահ Բրիտանեան Թանգարանի, Պ. Բլվինկի ևն։

—Քէյպ չոգենաւն, որ կը բերէր զնաբուլաչ Խան, Աֆղանստանի Էմիրին որդին, երբ Բորտսմութի նաւահանգիստը կը մտնէր, պարզեց Աֆղանստանի դրօշն, այն է՝ կապոյտ յատակի վրայ ոսկեգոյն արեւ, կեդրոնական աստղով մը, և անմիջապէս աֆղանեան դրօշն ողողուեցաւ Ինֆլէ՛ոէնզա, Վէ՛ոդոորի և Հօոո՛ի դրաշաւորաց թնդանօթներով։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Փեդերսպուրգի Սանկտ Էբէրը կոլոխովաբի կոմսին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց Նախարար կարգուելուն վրայ խօսելով երկար յօդուածի մը մէջ, կ'ըսէ թէ «Առաջին անգամն է որ Լեհի մը կը յանձնուի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին քաղաքականութեան ոլորտին։ Վրդովմունք կայ Ռուսիոյ մէջ, ու կ'ուզեն գիտնալ սոյն այս բացարիկ առանձնաշնորհը միայն և միայն գեղագործին գիտութեան և արուեստին համար։

Գալով դեղանիւթերուն՝ իրրեւ նիւթական ապրանք, ինչ է անոնց տարբերութիւնն ուրիշ շատ մը ապրանքներէ որք անմիջական առնչութիւն ունին մեր կեանքին, մեր առողջութեան հետ։ Տարուէ տարի կը գտնուին նախնական նիւթեր, տարուէ տարի կ'աւելնայ պաշարն այն նախնական նիւթերու որք կը գործածուին դեղերու մէջ։ Օրինակի համար, Ովկիանիայի եղեմի մը մէջ երեւան կելնէ քնաբերի տունկէն առատօրէն պարունակող անուտ մը, որով զգալի անկում կը կրէ քնաբերի արժէքն՝ իբրեւ նախնական դեղանիւթ։ Ինչ իրաւունքով ուրեմն գիներն հաստատուիլ անփոփոխ պահուին քնաբերի, սոլիքագրի և անոնց ամէն ածանցներուն վրայ։ Եւ յետոյ, տարուէ տարի զգալի յառաջդիմութիւն կ'ընեն տարբերածութիւնն և երկարագիտութիւնն, որով դեղագործութեան զուտ արուեստական մասն աւելի կը դիւրանայ, կը կատարելագործուի և թերեւս կ'ուժանայ, երբ կը գիւրանան ու կը կատարելագործուին ամէն արտադրութիւնք զորս կը պարունք բնագիտական, տարրբանական և եղեկտրական գիտութեանց։ Այն դեղագործ որ աւելի դրամագլուխ ունի, և աւելի ընդարձակ յարաբերութիւններ կը մշակէ Եւրոպեան քիմիական գործարաններու կամ դեղանիւթոց մեծամեծ մթերանոցներու հետ. այն դեղագործ որ իրաւունք վարպետ է իւր ճիւղի մէջ և արուեստին նորագոյն գիւրութեանց և կատարելութեանց գիտակ, բնական է որ այնպիսի դեղագործ մը կարող ըլլայ աւելի ժամն պատրաստել իրեն բերուած դեղագիրները՝ քան այն դեղագործ որ այնքան դրամագլուխ չունի, այնքան ընդարձակ յարաբերութիւն չի տածեր, և այնքան տեղեակ չէ արուեստին նորանոր գիւտերուն ու հնարքներուն։ Նաեւ, այն դեղագործ որ իւր ճարտարութեան ու պարկեշտութեան, իւր իմացական ունիւթական կարողութեանց չնորհիւ կարող կ'ըլլայ ինքզինք հաւանցնել հասարակութեան և յաճախորդներու մեծ թիւ մը շահիլ, բնական է որ շատ գործ ընելուն չնորհիւ կարող ըլլայ ժամն չինել դեղագիրները, քան այն դեղագործ որ տարիներէ ի վեր ուր որ է հոն կը մնայ, որ շահելու համար իւր յոյսը կը դնէ առաջին կարգի դեղանիւթի մը տեղ երկրորդ և երրորդ կարգի դեղանիւթ գործածելու, և շատ յաճախորդ չունենալով, ապրելու համար կը կարօտի իրեն դիմող յաճախորդներէն բարձր գին մը պահանջելու, այսինքն՝ իւր յաճախորդները չարաչար շահագործելու։— Միեւնոյն խնդիրն ուրիշ ձեւի մը տակ առաջարկելով, երբ առեւտրական մրցման մէջ վաճառականը կը համակերպի իւր դրամն և իւր ճարտարութիւնն աւելի ժամն գործածելու՝ գործ ընելու համար, կրնան գտնուիլ դեղագործներ որք համակերպին ուրիշներէ նուազ վարձքով ի գործ դնելու իրենց գիտութիւնն և արուեստն։ Ինչո՞ւ հասարակութիւնը չօգտի դեղագործական գիտութեան և արուեստի այս յարաճուն առատութենէն։ Ինչո՞ւ համար ամէն տարի բազմաթիւ դեղագործներ կ'արտադրուին հանրային ծախքով պահուած վարժարաններէն, ուր ձրի է ուսումը։

Զինքն ՇԱՒՈՆ.—Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնը ծանոյց թէ զՇորմոզոզ կը նկատէ Ճարոնի սեփականութիւն, հետեւապէս պիտի չճանաչէ հոն հաստատուած հանրապետական վարչութիւնը։

ՔՈՐԷԱ.— Քոպէէ կը հեռագրուի առ Թոյտ, 24 մայիս թուով.— Գործերը ծանր երեւոյթ առած են Քորէայի մէջ։ Նախապարական փոփոխումներ իրարու կը յաջորդեն։ Բաք իշխան, որ 10 տարի է հետէ ի Ճարոն ապաստանած է, և Ճարոնցիներուն վերջին յոյսն էր կանոնաւոր վարչութիւն մը տալու Քորէայի, բաժնուեցաւ Ճարոնցիներէն և ճարոնցի գործակատար Ինուէ կոմսին քաղաքականութեան հակառակ կը շարժի։ Քորէայի Թագուհւոյն հետ համաձայնած է ի նպաստ Ռուսիոյ գործելու։ Կոմս Ինուէ յուսահատած է Քորէայի վերակազմութենէն, և ի մտադ Ճարոն պիտի դառնայ։

ՍՄԲԻՀՈՎ չեհաբնակ աւանն, ի Պոհեմիա, անցեալ շաբթուն ողողեալ ամբողջովին, և տակաւին փոքրցներու մէջ գտնուող կարգ մը անձինք որք փախչելու ժամանակ չէին ունեցած՝ խեղդուեցան։

ՆԱԹԱԼԻ ԹՈՎՈՒՀԻՆ Սերպիայէն պիտի երթայ Ռուսիա, Քիշնեւ, իւր հանգուցեալ հօր բնակավայրն, որոյ ընդարձակ ագարակին ու դղեկին մէջ պիտի բնակի ժամանակ մը։

ԲՈԼՈՆԵԻ մօտ, անցեալ կիրակի, վաւօդարանի մը վրայ կայծակ ինկաւ, և վառօդարանը մասամբ օդն ելաւ, մասամբ ալ այրեցաւ։ Բարեբախտաբար, տեղուական հանգստեան պատճառաւ, մէջը մարդ չկար։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ չատ մը գրական պարգեւներ զրկեց Լօուէսդոֆի անգլիացի ձկնորսներու և նաւազներու, որք ազատած էին Էլպէ գերման շոգենաւուն ընկղմած ճամբորդներէն ոմանք։

ՕՍՔԱՐ ՈՒԻԼՏԷ անգլ. թատերգակն երկամեայ բանի աշխատութեան դատապարտեցաւ՝ բարոյականութեան հակառակ անբնական ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Մայիս.— Աֆղանստանի Էմիրին որդի Բրէնս Նասրուլլահ Խան Վեհ. Վիքտորիա Թագուհւոյն ներկայացաւ։ Ապա ներկայ գտնուեցաւ Կալլէսի իշխանին պալատի մէջ տեղի ունեցած ընդունելութեան։

—Խորհրդարանը վերջնապէս քուէարկեց Սըր Ռիչ. Հարբորդի ներկայած եր մոացոյցը։

ՓԱՐԻԶ, 28.—Ճարոնական նաւախումբն հասաւ ի Թամսուի, Ցորոզայի նաւահանգիստը։ Ճակատամարտ մը կը սպասուի, (բնիկներուն հետ)։

ՓԱՐԻԶ, 28.— Երեսփ. ժողովոյ մէջ ծանուցուած ըլլալով թէ Ֆրանսայի հետեւած արտաքին քաղաքականութեան վրայ հարցապնդում մը պիտի ուղղուի, արտաքին գործոց Նախարար Պ. Հանոդոյի առաջարկութեամբ որոշուեցաւ որ հարցապնդումը տեղի ունենայ ուրբաթ։

ԻՆՍՊՐՈՒՔ.—Հոլանտայի գեռատի թագուհին Վիլհելմինա և անոր մայրն Էմմա խնամակալ թագուհին հոս եկան, օգտագործութեան համար ժամանակ մ'ի Թիրոլ բնակելու նպատակաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը գնաց և նախագահեց Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութեան նիստին։

Պատրիարքարան հասած հեռագիրներէ ցաւօք կիմանանք թէ Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Ամվագան՝ մտային խանգարման մը հետեւանօք վերջ տուած է իր կենաց։

Երեքշաբթի իրիկուն Տրապիզոնէն ի Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Տ. Եղիշէ վարդապետ մտային խանգարման նշաններ ցոյց կուտայ և թէ անձնասպանութեան փորձեր ըրած է։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այդ հեռագրոյն պատասխանելով, յանձնարարած էր որ ադէկ խնամուի և բժշկական դարմաններու ենթարկուի։

Երէկ առաւօտ եկած ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Տ. Եղիշէ վարդապետ խոստովանած և Ս. Հաղորդութիւն առած է, թէ գիշերը իր պառկած սենեակին պատուհանէն ինքզինքը վար նետած և մահը վայրկենական եղած է և թէ բժիշկները հաստատած են որ Տ. Եղիշէ վարդապետ մտային խանգարման հետեւանօք այդ եղերական վախճանն ունեցած է։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անմիջապէս հեռագիր մը ուղղեց Տրապիզոնի գաւառական ազգ. վարչութեան և ցաւ յայտնեց։ Ն. Ամենապատուութիւն յանձնարարեց որ հանգուցեալ առաջնորդին յուղարկաւորութիւնը եկեղեցական հանդէսով կատարուի, ըստ որումի ինքնասպանութիւն հետեւանք է մտային խանգարման։

Տ. Նիկողոս եպիսկոպոս, վանահայր Ֆինուզի, Տ. Ներսէս վարդապետ Խարանեան, Վանահայր Առաջնորդ Մշոյ, Տ. Դանիէլ վարդապետ, Տ. Գէորգ վարդապետ, Տ. Դանիէլ վարդապետ և Տ. Վաղինակ, Տ. Ներսէս, Տ. Յովհաննէս, Տ. Ներսէս և Տ. Սատուր քահանաներն, որոնք մէկ քանի շաբաթ առաջ մայրաքաղաքս եկած էին, երէկ Պատրիարքարան գացին և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով, իրենց յարգանքները մատուցին։

Սոյն եկեղեցական հարք երուսաղեմատուն և Մայր եկեղեցի ու կէտիկ փաշայի եկեղեցին զրկուեցան՝ հիւրընկալուելու համար։

Քաղաքական ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ի միջի այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

Գարլիալի Թաղական խորհուրդը յայտագրած ըլլալով որ իւր անդամոց երեքն հրաժարած են, ժողովը որոշեց հրահանգ տալ, որպէսզի ըստ օրինի նոր ընտրութիւն կատարուի՝ լրացուելու համար պակասեալ անդամոց թիւն։

Ժողովը՝ Տիվրիկի առաջնորդին յայտագրին վրայ՝ հաստատեց Տիվրիկի ազգային կալուածոց Պոլսոյ հոգաբարձութեան երեք նոր անդամոց ընտրութիւնն, որ ըստ օրինի կատարուած էր Տիվրիկի կրկին եկեղեցեաց Թաղ. Խորհրդոց կողմանէ։

Ժողովը նախորդ մէկ տնօրինութեամբ հրահանգ տուած էր Գընալը կղզւոյն Ս. եկեղեցւոյ աւագերէցին, առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ տեղ ըստ օրինի նոր ընտրութիւն կատարելու համար։

Ժողովը աւագերէցին մէկ յայտագրէն տեղեկանալով, որ պատրաստութիւնք տեսնուած են նորոգելու կղզիին Ս. եկեղեցին, որ անցեալ տարւոյ երկրաշարժէն վնասուած էր, հարկ դատեց յետաձգել այդ ընտրութիւնը մինչեւ աշուն և միւս կողմէ յանձնարարել Թաղ. Խորհրդոյ, որ այս միջոցին սէջ աւարտէ չինութիւնն։

Սամաթիոյ Եէնի մահալլէի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը կատարուած և տեղեկագրուած էր արդիւնքը։ Միւս կողմէ այս ընտրութեան դէմ թաղեցւոց ոմանց կողմէ հանրագրով դիմողութիւններ եղած էին։ ուստի ժողովը իւր անդամներէն Յովհաննէս եֆէնտի կրճիկեանի յանձնեց Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ աւագերէցին ընկերակցութեամբ կատարել հարկ եղած ընտրութիւնն և յայտագրել արդիւնքը։

Ցաւօք կիմանանք թէ Հայրենիք լրագիրը անպայման կերպով դադարման դատապարտուած է Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ պաշտօնագրով։

Հայրենիք լրագիրը եղած պատուէրներու հակառակ չարժած ըլլալով այսօրուանէ սկսեալ անպայման կերպով դադարման դատապարտուած է։

17 մայիս

Երէկ սիալմամբ ըսուած էր թէ Սամաթիոյ Թաղային յանձնաժողովին ձեռամբ կատարուած հանգանակութեան գումարը 13,000 զրուշ է։ Այս գումար կը պատկանի միայն երրորդ ցուցակին որուն առաջին մասն հրատարակեցինք երէկ և զոր կը շարունակենք այսօր։ Նախորդ երկու ցուցակներու գումարներն էին 29,600 և 30,017 զրչ., որով հանգանակութեան ընդհանուր գումարը կը հասնի 72,617 զրչ.ի։

Այրի Տիկին Նազիկ Կ. Սարգիսօֆ եւ զաւակունք, Տ. և Տիկին Դանիկ Սարգիսօֆ, Տ. և Տիկին Լեւոն Սարգիսօֆ, ինչպէս նաեւ Տէվլէթեան, Էրմասեան, Շիրինեան, Սեղրոսեան, Բաղալճեան, Շամտանճեան, Սաեֆանեան, Եղեկիելեան, Պոսմաճեան և Զէքիճեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զմահ իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, աներոջ և ազգականին

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖԷՆՏԻ ՍԱՐԳԻՍՕՖԻ

որ յետ երկարատեւ հիւանդութեան երէկ կնքեց իր մահկանացուն, ի հասակի 53 ամաց, խոր սուգի մէջ համակելով իր ընտանիքն։ Յուղարկաւորութեան ախուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, ուրբաթ, ժամ 6ին, Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը և անկից Շիշլիի գերեզմանատունը պիտի փոխադրուի։

Ծ.—Կը խնդրուի անոնցմէ որոնք մասնաւոր հրաւիրագիր չեն ստացած, իբր այն նկատել ներկայս։

Պէշիկթաշ
18 մայիս 1895

ԱՐԵՂԱՋԱԳ

Տէր Ը.

Արեղաձագն 1867-1869ին ի Կիլիկիա եւ յԵպիպոսս կը թափառի և ի Զէյլոն կը դասախօսէ։

Դին 40 վարս

Ամենուին Լուրեր

ԱՆԿԱՐԳԱՑՈՒԹԻՒՆ.—Պիթլիսի Մալազկերտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Կէտուսի Նախորդ գայմագամ Խալիլ Սըրդը էֆէնտի։

Սըվազի Թէնօս գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Կեսարիի Նախորդ գայմագամ Մուսթաֆա էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Աթէնքի օսմանեան դեսպան Շաքիր փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Մայիս 16 թուականաւ Բաղդ. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Էնկիւրիի, Խարբերդի, Պէրութի, Հալէպի, Տիարպէքիրի, Տրապիզոնի, Պիթլիսի և Գասթէմունիի Նահանգաց մէջ ալ, Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ՎՍԵՄ. ԲԸՏՎԱՆ ՓԱՇԱ.—Քաղաքապետ Վսեմ. Բրտվան փաշա, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած է և վաղը պիտի կրնայ ներկայ գտնուիլ Սելամլըքի արարողութեան։

ՕՏԱՐ ՊՍՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Սերպիական կառավարութիւնը Թաքէվ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է վերաքննիչ ատենի առեւտրական ճիւղին նախագահ Քօսթաբի էֆէնտիի։

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ԱՆՏԱՌԱՑ, հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մէլհամէ էֆէնտի՝ երկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ նախագահ Էրամ էֆէնտիի հետ երեքշաբթի օրը Հալքալը երկրագործական վարժարանն այցելեց և հրահանգներ տուաւ վարժարանն աւելի եւս կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար։

ԹՈՐԱԽՏԻ ԴԵՂԸ.—Բժշկական վարժարանին առաջին դեղագործ Բէֆիզ էֆէնտիի կողմէ թոքախտի դարմանման համար գտնուած դեղը՝ բարձրագոյն հրամանաւ փորձուելու վրայ է Կիւլխանէի հիւանդանոցին մէջ։ Սպասկ կիմանայ թէ բժիշկները, քննելով թոքախտաւոր մը որ այդ դեղով դարմանուած էր, անոր առողջական վիճակը զոհացուցիչ գտած են։

Զանազան աստիճաններով վարակեալ տասը թոքախտաւորներ մասնաւոր սրահ մը փոխադրուած են, այդ դեղով դարմանուելու համար։

Բէֆիզ էֆէնտի, կը յարէ Սպասկ, երկար ժամանակ ուսումնասիրած է թոքախտի դարմանման համար նախնեաց գրութիւնը։ Բիւրտիսթան գրտնուած ատեն ալ բաւական զբաղած է այդ խնդրով։

ՄԻՇԷԼ ՓԱՇԱ.—Կ. Պոլսոյ քաղաքապետաց արտօնատէր Միշէլ փաշա ամուսնացեր է Օր. Տէրոա տը Մանտալի հետ։ Կը յիշուի թէ Միշէլ փաշայի առաջին կինը երեք տարի առաջ սպաննուեցաւ։ Միշէլ փաշա պայմանագրութեամբ երկու միլիոն ֆրանք տուած է իւր նոր կնոջը, որ 39 տարեկան է։ Նորապսակ ամուսինը Կ. Պոլիս պիտի դայ իր մեղրալուսինը անցնելու։

ԲԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ.— Առողջապահական վարչութիւնը, մայի

ԼԵՕՒՊՊԻ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհէն, նոր տեղեկութեանց համաձայն, այրած են 6 ծովեզերեայ տուներ, 31 տուներ, 18 խանութներ, Մէսճիտ մը, Շէրլիի դատարանը, հեռագրատունը, զինուորական պահականոց մը, նաւակներ պահելու յատուկ երկու շէնքեր, վարժարան մը և այլն։ Եղած ընդհանուր վնասը 25—30,000 ոսկւոյ չափ կը հաշուուի։

Հրկիզելոց թիւն է 105։ Թաղապետութիւնը զանոնք պատսպարած և հաց ու այլ պէտքեր տուած է։

Հրդեհի պահուն բազմաթիւ կարասիներ այրած են, որովհետեւ կրակը յանկարծակի չորս կողմ տարածուելով կարելի չէր եղած բան մը ազատել։

Հրդեհի ատեն պատ մը փլչելով, ջրհանկիր զօրաց սպայ մը թեթեւ կերպով վիրաւորուած է։

Հրկիզելոց մէկ տումարը պատրաստուելով մատուցուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱԻԱՌՍ. — Ատանի մէջ ալ քոլերայի դէպքեր պատահած են ինչպէս նաեւ Թարսուսի շրջակայ չորս գիւղերու մէջ։

—Առողջապահական Ժողովոյ որոշմամբ, բժշկական մարմին մը, զոր կը կազմեն Տոքթ. Սիւլէյման կաղալէ Էֆէնտի, Խայրի էֆէնտի, Ահմէտ պէյ և Նիքօլաթիի էֆէնտի, առաջին մեկնող շոգենաւով Թարսուս պիտի երթան՝ քոլերային դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան խնդրանք։ կայս. Իրատէ մը արտօնած է որ դեսպանատան պահականաը՝ Մէհմէտ Թէրսանէի աւազանները մտնէ՝ նորոգուելու և ներկուելու համար։ Այդ շոգենաւ ըստ այնմ երէկ Թէրսանէն մտաւ։

ՀԱՇՈՒԱԿԱՌՈՒԹԵԱՆ Ատենի անդամներէն Նուրի Պէյի պաշտօն յանձնուած է Էնկիւրի երթալով քննել նահանգին երկրագործական դրամատանց հաշուական և այլ գործառնութիւնները։

ԱՆԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին մասնաւոր քննութիւնք պիտի սկսին յունիս 1ին և ընդհանուր քննութիւնք ալ օգոստոս 25ին և պիտի տեւեն մինչեւ սեպտեմբեր 15։ Այս տարի տասը շրջանաւարտներ պիտի ելլան, որոց երկուքը Ֆրանսա պիտի ղրկուին մասնագիտութիւն ստանալու համար. իսկ միւսները՝ գաւառաց անասնաբոյժերու տրամադրութեանը տակ պիտի աշխատին։

Բէյժիի և հանրային պարտուց վարչութեան քննիչ Եավէր փաշա հիւանդ ըլլալով մէկ քանի օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ՄԱՐԱՆ.—Երուսաղեմայ գաւառին մէջ երեւան եկած մարախները բոլորովին բնաջինջ եղած են։

—Պրուսայի մէջ ալ մարախ երեւան եկած է. ժողովուրդին հաղարաւոր անձինք կալխատին զայնս բնաջինջ ընելու համար։

ԻԶՄԻՐԻ գերմանական հիւպատոսարանին խոհարար Նիքօլա Քասիմաթի երեք հազար ֆրանք չափած է Բուսէլիի երկաթուղեաց պարտաթուղթերու վերջին վիճակահանութենէն։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սթուրցա, որ ժամանակ մը ի վեր Պուքրէշ կը գտնուէր, առջի օրը մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ընկերութիւնը Իզմիրի մէջ յունուար 1էն մինչեւ մայիս 14 պատահած հրդեհներէն 6000 անգլիական ոսկւոյ վնաս մը կրած են։ Այդ գումար անցեալ տարի 12,192 ոսկի էր և նախորդ տարին ալ 10,956 ոսկի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը գրեն թէ հունձքերն այս տարի գոհացուցիչ վիճակի մէջ են։

ՕԶԷՆ ԽԱԾՈՒԱԾ. — Այտընի Ուսմուրլը գիւղը երկրագործ մը արտին մէջ աշխատած պահուն, օձ մը ոտքին մատը խածեր է։ Խեղճ մարդն երեք ժամ յետոյ մեռեր է սոսկալի ցաւերու մէջ։

ԲԱՆԿԱԼԷԻ ոճրին հեղինակ Մուսթաֆայի նկատմամբ եղեռնագատ ատենին կողմէ երկրորդ անգամ տրուած վճիռն, որ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան կը դատապարտէր զայն, յանձնուած է վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրահանգ տուած է գաւառաց ՏԷՊԹԷՊտարաններուն որ ժամանակին սկսին տասանորդի տուրքերը վարձակալութեան տալու գործին և կարգին առ այդ հարկ եղած պաշտօնեայներու։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատենը օրինական ինչ ինչ պատճառներով բեկած է եղեռնագատ ատենի մէկ վճիռն, որով Բանայօթ անուն անձ մը Մաբրիկիւղի մէջ Սթամբոլ ապանած ըլլալուն համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր։

ՊԷՅՐՕԶԻ մէջ Էրմալը ագարակին անտառէն երէկ հրդեհ ծագելով երեսուն արտավար տեղ այրեցաւ։

ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ այս տարի կատարուած ոչխարահամարի տումարները մատուցուած են ձեռնհաս իշխանութեան, որ անոնց քննութեանը ձեռնարկած է։

ԿԷԼԻՊՕԼՈՒԻ նորընտիր կառավարիչ Սաբիմ պէյ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Դարաիէն ճամբայ ելած է Կէլիպոլու երթալու համար։

ՍԻՆՈՊՅԻ Ժօրժ անուն վաճառական մը որ այժմ Ռուսիա հաստատուած է, 4000 բուպլի ղրկած է Սինոպի հրդեհէն այրած յունական վարժարաններէ մին վերաշինելու համար։ Նոյնպէս 109 բուպլի և 800 բուտ ցորէն հանգանակելով Սինոպ ղրկած է՝ աղքատաց բաշխուելու համար։

ԱՆԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ.— Անցեալ օր Պոլսոյ Զէյրէկ թաղին մէջ Բեազիմ էֆէնտի անուն մարդու մը երկու տարեկան աղջիկը կախօրօրանէն խնայլով չուանը վիզին պըլլուեցաւ և խեղճ մանուկը խեղդամահ եղաւ։ Մայրը տանը վարի յարկը կը գտնուէր և մինակ ձգած էր իր զաւակը։

ԵԷՏԻՊՈՒԼԷԻ դուրսի բնակիչք աղերսագիր մը մատուցանելով Բ. Դրան, խնդրած են որ երկաթուղւոյ երկրորդ գիծն երբ չինուի, Գաղլը Զէչմէի մէջ (Ազգ. Հիւանդանոցին առջեւ) կայարան մը չինուի, ի դիւրութիւն այդ տեղերու ժողովրդեան և գործարանաց գործաւորներուն։

Պ. ԿՈՒԱՆԷ, ներկայացուցիչ քարափանց ընկերութեան, երէկ Փարիզէն մայրաքաղաքս դարձաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ՀԷՑԹԷԼԻի մէջ կառուցանելի յունաց աստուածաբանական վարժարանի շէնքին կառուցումը պիտի վարէ ճարտարապետ Պ. Ֆօթիատիս՝ ընդ վերին հսկողութեամբ Պ. Վալորիի։

ԲԼԱՋՕՄԷՆԻ մաքրանոցին մէջ սպասման սրահ մը պիտի չինուի՝ բժշկական քննութեան ենթարկուած ուղեւորներու համար։ Առ այդ 21,796 ղրուշ ծախք հաշուած է։

ԱՐԿԱԾ.—Առջի օրը հրեայ մը ի Շէրլի տան մը ապակիները մաքրելու պահուն, դիպուածով վար ինկաւ և գլխուն վրայ լայն վէրք մը բացուեցաւ։ Խեղճ հրեան թէեւ հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն քիչ յետոյ մեռաւ։

ՓՈՂՈՑԻ ՇՈՒՆԵՐԸ.— Լ. Հէրզլո կը պատմէ թէ անցեալ գիշեր Եազըճը փողոցին մէջ Թիւնէլի կայարանին մօտ, գիշերապահ մը և երկու ոստիկաններ կը հանդիպէին չարագործ մը, որ բաւական առաջացած և կողմնակի փողոցները մտնելու մօտ էր, երբ տասնի չափ փողոցի շուներ չարագործին վրայ յարձակեցան անդադար հաչելով և զայն խածնելով։ Մարդը դաշոյն մը հանեց և սկսաւ զարնել շուներուն, որոց կատաղութիւնն աւելի սաստկացաւ։ Վերջապէս ոստիկանք հասան և բրվոլվէր ի ձեռին սպառնացան չարագործին, որ դաշոյնը ձգեց և անձնատուր եղաւ։ Ոստիկանք Կալաթա-Սէրայ տարին այդ մարդը։

ԴՈՒՄ-ԴԱՐՈՒԻ Զիֆթէ Կէլինէր թաղը երէկ Էլէնի անուն դերձակուհիի մը տան ծիսելոյզը բռնկեցաւ, սակայն անմիջապէս վտանգին առաջքն առնուեցաւ։

—Առջի գիշերն ալ Կէտիկ-Փաշի կողմը տան մը սենեակին մէջ լամպարը շրջելով անկողին մը բռնկեցաւ. բայց կարելի եղաւ ժամանակին մարել։

Հետեւեալն ուղղուած է մեզ հրատարակուելու խնդրանքով.

Պարոն Պոնտի,

Մեծագոյն պարտք մը կը համարիմ շնորհակալ ըլլալ ձեզ այն փութկոտութեան և քարտքավարութեան համար զոր հաճեցաք ցոյց տալ՝ վճարելով ամրողջ ապահովագինն հանգուցեալ ամուսնս Օպար Թուրպանի, որ իր կեանքն ապահովագրած էր «Անգը» ընկերութեան, որուն արժանաւոր ներկայացուցիչն էք ի Պոլիս։

Հաճեցէք ընդունիլ, պարոն, յարգանաց բարձր հաւատներս։

ՄԱԼՎԻՆԱ ԱՅՐԻ ԹՈՒՐՊԱՆ

Ծան.—Մէկ տարուան մէջ վճարուած ապահովագին 313.92 ֆրանք։ Ժառանգորդներուն դանձած գումարը 10,000 ֆր։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՈՒՄ-ԴԱՐՈՒ, 10/22 Մայիս

Հայրենիք լրագրոյ մայիս 1 թուոյն մէջ հրատարակուած զաւակիս Հրանդի մէկ նամակին պարունակութիւնը, ի մասին Դում Դարուի Մայր Վարժարանաց հոգաբարձութեան, բոլորովին տղայական սխալում մ'է։ Ցաւալին այն է որ՝ տասնըչորս տարուան մէկ քանի տղայոց արատաւորումը եղող այդ յօդուածը, որն որ անձնական յարձակումներ եւս ունէր իր մէջ, լոյս տեսած էր առանց խմբագրութեան կողմէ ստուգութիւնը ճշդուելու և որ աւելին իսկ է՝ զրուածն ալ մասամբ խեղաթիւրուելով։

Ներկայիս կուգամ ցաւ յայտնել սոյն միջադէպին համար, նպատակ ունենալով միայն խնդրոյ նիւթ եղող անձնականութեանց պատիւը պահել, որոնք, սոյն առթիւ և որպէս յանցելումն, գեր ի վեր հանդիսացած են իրենց պաշտօնին մէջ։

ԱԲՐԱՀԱՄ ՏԱՄԿԱՃԵԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԻ

Բումելիի երկաթուղեաց պարտաթուղթերուն բրոմէսները՝ յառաջիկայ 1895 յունիս 1ի վիճակահանութեան համար, կը վաճառուին Պոլսոյ գործակալութեան քով և Բերայի գրասենեակը։

Կ. Պոլիս 1,13 մայիս 95

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՐ. Կ. ՀԻՒՆԷԲԵԱՐՊԷՅԷՆՏԻ իր բնակարանը փոխադրած է Բերա Պայրամ փողոց, թիւ 29, ուր ըստ առաջնոյն հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր, ժամ 8էն 10 (ըստ Թրքաց)։ 294 20—25

Դ. ՅՈՒՅԱԿ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ի ՆՊԱՍ ՀՐԿԻԶԵԱԼ ԿԱՐՕՏԵԼՈՅ ՍՍՄԱԹՈՅ

Մայիս 1էն մինչեւ 15

(Շարունակութիւն երէկ թիւէն)

Սամսթ օմրուքի Պատ. Աղքատախնամ ընկերութեան ձեռամբ հանգանակեալ հետեւեալ կերպիւ.

Տեարք՝ Երուանդ Աբրահամեան 216, Ագրիպպաղ Ստեփանեան 60, Կարապետ Բաբգիսեան 60, Ոմն 40, Մագուստ Սէֆէրեան 30։

20ական զրուշ նուիրած են, Տեարք՝ Պօղոս Աբրահամեան, Միսաք Տամատեան, Կարապետ Պաղորաքճեան, Գրիգոր Զօրաեան, Արտաշէս Ստեփանեան, Նիկողոս Խանճեան, Թումանեան Գրլրճճեան, Արմենակ Խանճեան, Գրիգոր Գրլրճճեան, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Նիքօղայքի Լազարիս և Տիկին Նարիկ։

10ական զրուշ՝ Աբշակ Գասարեան, Մարտիրոս Էօքսիւզեան, Մելքոն Տէրմէճեան, Յակոբ Գալաքճեան, Նազիտ Տիսենան, Ոսկեհան Փափազեան, Վիշէն Ագթարեան, Լեւոն Բամպուճճեան, Լեւոն Եազմաճեան, Յակոբ Գափամաճեան, Արմենակ Փապուճճեան, Ստեփան Արզարեան, Երուանդ Պարոնեան, Մելիք Մեսրոպեան, Մհկ. Յակոբ Պարտիզպանեան, Ոմն և Լեւոն Աստուրեան։

5ական զրշ. նուիրած են Տեարք՝ Արտաշէս Մեսրոպեան, Գէորգեան Կարապետ, Կարապետ Խանճեան, Մարտիրոս Գարագաշեան, Խորէն Էքսէրճեան, Օնոիկ Գափամաճեան, Յովհաննէս Թէլլալեան, Լեւոն Խիտալէրտեան, Երուանդ Մելքոնեան, Մաքսուտ Իւթիւճեան, Մատթէոս Էյուպպեան, Միհրան Համլաճեան, Պետրոս Յակոբեան, Կարապետ Մկրտիչեան, Անդրանիկ Գափամաճեան, Յարութիւն Աբրահամեան, Տաքէս Վանլրեան, Գառնիկ Զինճիրճեան, Աբրահամ Շաքարեան, Արզուման Մելքոնեան, Գրիգոր Գրիգորեան, Թովմաս Գրիգորեան, Լեւոն Քէչեան, Միհրան Զարքճեան, Բարբիէլ Ճէհրճճեան, Քրիս Մէնզիլճեան, Խաչիկ Սուճուքճեան, Յովհաննէս Սարգիսեան, Յարութիւն Աւետիքեան, Մարտիրոս Թօփճեան, Ստեփան Յովհաննէսեան, Ագաթանգեղոս Սահակեան, Լեւոն Աւետիսեան, Ալիքսան Գրիգորեան, Յակոբ Զէօմէքճեան, Պօղոս Գարագաշեան, Սինեմ Պէրպէրեան, Արսէն Մէնզիլճեան, Օգսէն Մէնզիլճեան, Զարդոն Նազարէթեան, Ահարոն Պալըքճեան, Յակոբ Պէտիկեան, Լեւոն Դուզուճեան, Գասպէր, Տիմիթրի, Վասիլ, Միխայլ, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն. գումար 1136։

Յովսէփ Ագնաւուրեան 1080 զրուշ։

Խագիւղի Պատ. Աղքատախնամ ընկերութեան նախաձեռնութեամբ եղած հանգանակութենէն ան. գրշ. 800։

Սկիւտարի մէջ երկրորդ անգամ հաւաքեալ, հետեւեալ կերպով.

Տեարք Ն. Գազագեան 56½, Ա. Շալճեան 40, Համբարձում Մինասեան 40, Ոմն 27։

20ական զրշ. Տեարք՝

Վ. Յ. Մարգարեան, Նշան Սէրվէրեան, Գրիգոր Սէրվէրեան, Ա. Պէչիրեան, Տաճատ, Պ. Մնակեան, Ֆըրէնկեան, Տիկ. Վերգին Մարազաճեան, Գարեգին Տէմիրճիպաշեան, Ոմն, Պօղոս Նարիշեան, Ոմն, Ոմն, Մ., Տիգրան Քէչիչեան, Տ. Ա. Բաչաեան, Միսաք Պուտիկեան, Յ. Նահապետեան, Ահարոն Պաղտասարեան, Նիկողոս Ճիզմէճեան, Տիրատուրեան։

5ական զրշ. նուիրած են Տեարք՝ Ղազար (քիրէճճի), Նիկողոս Բաբգեան, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն Բաբգեան, Գումար 618.20։

Բերայի երկսեռ վարժարանաց ուսանողք Պատ. ուսուցչէք (ձեռամբ Տիսրէն Յ. Նիկողոսեան էֆէնտիի) 604, Յ. Մուրատեան 540, Ասպետ Զունդ 540, Գրիգոր Գարակէօզեան 540, Պէրպէրեան վարժարանի Սանունք (ձեռամբ Նախկին աշակերտ Արտաւազդ էֆ. Խանճեանի) 325, Բոյոքաեան ազգիս հայք Ատարգարի (համակրելոյ նամակաւ մը) 324, Զմիւռնացի Սահակ Աւետիքեան 200, Յարութիւն Սիսսեան Անվերսէն (ձեռամբ Տ. էֆ. Նազարեանի) 108։ Գումար 9968.20։

(Շարունակելի)

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Գաբէջոր լիրան 20 ֆրայ

Պատրաստելու համար նախ 30 լիթրա ջուր, 380 կրամ գայլուկի (ռոպօն), և 60 կրամ նարնջի կեղեւի հետ կէս ժամու չափ եռացնելէ վերջ, 60 կրամ գինձ (էֆէնէ) աւելցնելու և կրակէն վար առնելով բերանը գոցելու է մինչեւ որ պաղի, յետոյ լմթէ անցընելով, 7500 կրամ շաքար հալեցնելու և 100 լիթրանոց տակառի մը մէջ լցնելու է և պակաս ամբողջացնելու համար ալ տակառին մէջ պարզ ջուր լցնելու է, օրվէ եռը 250 կրամ գարեջուրի խմոր քիչ մը ջուրի մէջ հալեցնելով վերոյիշեալ բաղադրութեան մէջ աւելցնելու և լաւ մը խառնելու է, ուր մի քանի ժամ վերջ խմորումը կսկսի՝ փրփուրներ յառաջ գալով որոնք տակառէն դուրս կը թափին. երբ որ փրփուրը իջնել կսկսի, այն ատեն խմորումը բաւ համարելով՝ 4 կրամ սոսինձ նախ քիչ մը քացախի, յետոյ քիչ մ'ալ ջուրի մէջ հալեցնելով տակառին մէջ աւելցնելու և գաւազանով մը խառնելէ վերջ ալէկ մը գոցելու է, ուսկից երեք օր եռը կունայ գործածուիլ։ ահա այս եղանակաւ լիթրան 20 փարա ընտիր գարեջուր կ'ունենանք։

Փղոսկրէ գորգինէր ճերմկցնելու-մէջոց

Փղոսկրէ, փայտէ, ոսկրէ գործիքները մաքրելով ճերմկցնելու համար՝ բերանը բաց չիչի մը մէջ բաւեկնի ոգի (խոռնօ գը ԸՆԷԼԿՆԷՆԷ) լցնելու և վերոյիշեալ նիւթերը դերձանով մը կախելով գոցելու և մի քանի օր արեգակին ազդեցութեան տակ դնելու է, բայց սա պայմանաւ որ սոյն մարմինները միշտ հեղուկէն բարձր մնալու են։

Ճանճերը ջնջել

Ճանճերը ջնջելու համար 10 կրամ քուասիա (ածը պոտաշ) 500 կրամ ջուրի հետ եռացնելէ վերջ 120 կրամ մեղր աւելցնելով գաւաթներու մէջ բաժնելու է. հրապարակի վրայ մեղր և Խարբերդ ԷՖԷՌԷՖի լուծուածքով չինուած թուղթեր կան որոնք թունաւոր բլլալուն համար խոհեմութիւն է ատոնք չի գործածել։

Կ. Պ. Բ.

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ 28 յունիս 1895

Կանոնագրին 34 յօդուածին համեմատ, Օսմ. ապահովագրական ընկերութեան բաժնեթղթերը սովորական ընդհանուր ժողովի հրաւիրուած են 1895 յունիս 28ին, կէս օրէն ժամ մը ետքը, օսմ. կայս. Պանքային մէջ ի Գալաթիա։

Օրակարգ.

1. Ընթերցում վարչական խորհրդոյ տեղեկագրին.

2. Ընթերցում քննիչներու տեղեկագրին։

3. Ի հարկին վաւերացում 1894 դեկտ. 31ին վակուած տարեշրջանին հաշիւներուն։

4. 1895ի հաշիւներու քննութեան համար քննիչներու անուանում։

Ժողովին ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին բոլոր այն բաժնեթղթերն որք կա՛մ իրենց կամ ուրիշին անունը առնուազն տասը բաժնեթուղթ ունին զրոս մինչեւ յառաջիկայ յունիս 17 (Ն. Տ.) յանձնած ըլլան օսմ. կայս. Պանքային արկղներուն Պոլիս և իր մասնաճիւղերուն։

Կ. Պոլիս 28 մայիս 95 3—3

Վակխտան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 18/30 մայիս 1895

Անուանումն. եւ Վճարեալ	Թուա. կրկնք.	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		Բնս.Սէրիա A	64	—
100		» » B 1%	14	10
100	1834	» » C	31	—
100		» » D (զոցուած	28	24
400		(բացուած	28	27
100		Ռուս.եկեղ. (զոցուած	163	25
Փր. 500	1870	(բացուած	163	—
Անկ. Վճր.				
20 10	1890	Օսմանիէ 4%	104	—
22 11	1869	Թրէյտի ժէն. Օթ.	11	25
10 5	1872	Մոս. Օթ. տը Շ. է Վ.	6	10
140 140	1878	Լաւրիուզի	52	50
500 300	1889	Անատոլուի (Բժթ.	605	—
500 500		երկանգուղիք (Պրն. 5%	315	—
20 8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	11	35
500 500		(Պրն.	507	—
500 200	1883	Օսմ. Ռէժի	21	34
1.40 1.40	1892	Օսմ. Միկալէթ 6%	3	28
11 5½	1893	Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	8	40
500 500	1832	Զրի Ընկ.Տէրբոս	465	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիտ) ԴԻ ԼՐԱՅ	Օ. Ռ.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատ.	2	70
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	15
Գրքոյր	—	—
Կանիսիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻի ԼՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ռ. 100 զրշ.էն	110	36
20 ֆրանկոց	88	13
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիվիզ	51	15
Բուպլ Պղնձադրամ	8	30
Մէճիտիէ	108	01
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիէ	97	—
Տոկսա Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—
ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	111	7/16
Փարիզ » Ֆր.	22	65
Վիեննա 3 օրուան Ֆլոր.	10	90
Պերլին չէք Մարք.	18	25

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 30 Մայիս			
Բոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	—	—
D (Բացուած	»	—	—
(Զոցուած	»	25	87
Բումելիի երկանուղի	»	161	50
Բրիտրիզ	»	488	12
Մարսալիոյ Պարտաթուղթ	»	513	75
Օսմանիէ	»	478	12
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	493	75
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	727	50
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	102	42
» » 4½%	»	107	50
» Իտալական	»	89	65
Քրէտի Լիոնէ	»	815	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	— —	—
Քոնդուաս տ'Էսքոմպ	»	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	— —	—
Եղիպտական Միացեալ	»	521	95
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	230
ԼՈՆԴՈՆ. 30 Մայիս			
Բումելիի երկանուղի Ֆիորին		85	68
Օսմ. Ռէժի »		237	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		122	—
» Փարիզի »		— —	—
ԼԻՈՆՑԻՆ. 30 Մայիս			
Բոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ռ.		61	—
» » B »		14	37
» » C »		27	62
D (Բացուած »		— —	—
(Զոցուած »		25	62
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխանեալ.		— —	—
» » 1894 3½% (Եզպ. Հրկ.ով		— —	—
Պանք Օթոման (Մնացեալ) »		18	93
Այտընի երկանուղի »		13	—
Միացեալ Եղիպտական »		103	50
Առանմնաշնորհեալ »		— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »		106	06
Ռանթ Հելլենական 5%	»	— —	—
» » 4%	»	— —	—
Պուլկար. Փոխառ. 6%	»	— —	—
» » Նոր 6%	»	— —	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	370
ՊԵՐԼԻՆ. 30 Մայիս			
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի Մարք		— —	—
Բումելիի երկանուղի »		141	75
Անատոլուի երկանդ. ¼ Պրնկ. »		— —	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	400
» Փարիզի » 2 ամիս		— —	—
Մակեդոնիոյ երկանուղի		— —	—

SPLENDIDE CAFÉ
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Dîner du 30 Mai 1895
HORS — D'ŒUVRES VARIÉS

POTAGES. Consommé aux vermicele, Potage Orge Licée.
PATÉS. Croquette de volaille, Pilaw aux petits pois.
POISSONS. Turbot frit, Rougets grillés, Filet de Bar Bercy, Homard sauce verte.
ENTRÉES. Petits filet Minabeau, Tête de veau sauce tomate, Selle d'Agneau Montmorency, Poulet en fricassé.
ROTIS. Gigot, Poulet, Caille, Rosbif.
LEGUMES. Asperge, Haricots verts, Courges farcies, Ragout d'artichauts.
ENTREMETS. Glaces, Chocolat, Fraise, Granit.

Déjeuner 20 piastres.
Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.
Le dîner est servi de 7 à 9 heures.
Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes, entremets et dessert au choix, vin compris.
Dîner 25 piastres. 296

ՏՐ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱԳԱՍՏԱՐԵԱՆ

Նախկին օգնական բժիշկ հիւանդանոցներու եւ նախկին օգնական ուսուցիչ Լօբլիւզի դպրեւոց վարժարանին.

Հիւանդները կ'ընդունի ամ ն օր 6էն 8ը Բերա 17 Ֆլ. Մեծ-Փողոց Թարլա Պաղ. եւ երկրդ. յարշրդ. շաբաթ ժամը 3էն 5 Պոլիս Պահ.է-Բարու իքի բարուլու (Թիւլպէ-Ա՛ՅՇԵան) դեղարան։ Աղքատները ձրի կը դա՛ղմանէ ուրբաթ օր։ 306 5—15

ՕԼՈՒՎՐ
(AU LOUVRE)
ՂԱՖԱՌԱՏՈՒՆ Ն. ԹՈՒՔԻՐՈՒՆ ԵՒ ԸՆԿ.
194, Բերա, Մեծ Փողոց, 194

Մայիս 6 երկուշաբթի օրը եւ յաջորդ օրերը ցուցադրութիւն եւ մեծ վաճառում ամրան նորաձեւութեանց։ Անհուն մեծերը մետաքսեղինաց, բրդաշրջազներու, բրդեղինաց, նոր կերպասներու, ոլորի սնդուսներ, տպածոյ հիւսուածքներ, պաթիսդ, ժապաւէն, ժանեակ, հովանոց, հովանոց եւայլն։ Բարիզեան վայելչաձեւութիւն։ Դիներն՝ ա են մրցում արհամարհոյ։

ԾԱՆ.—Ով որ մինչեւ 100 զրուշի բան գնէ, ձրիապէս պիտի ընդունի տոմս մը՝ 300 ֆրանկոց պարգեւական շքեղ զորգի մը համար զոր ԼՈՒՎՐը վիճակահանութեան կ'դնէ։ Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ անպատճառ օգոստ. 1/13ին։ 290 11—12

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳԻՐԵՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիէ փողոց, Թոմաքը խան
ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԱԼԱՏԱՐԱՆ ԴՐԱՄԱՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐ
Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մատնանշելիք

Առապիա	Պաղտատ	Լիմասոլ	Թուլմանշ
Ատանա	Գէրմէ	Մերսին	Սեւաստիա
Այարն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքոսիա	Իզմիր
Աւերանդրիա	Խոնեա	Ուշաք	Սոֆիա
Ադր. Պոլիսկ.	առնարա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Դամիրէ	Բօր-Սայիա	

Պարտաթուղթերու եւ արժէքներու յանձման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթա իր հաշուով։

Դրամագիրք արժէքներու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ ուղեգրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի զանազան բաղարներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պանդուսում արժէքներու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէքներու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի զրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով։

Տարին 2½% մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1½% վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1% երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊԱՆՔԱՅ ԴՐԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր իսերդիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ասի փոխառութիւններ կ'ընէ ազգանոցներու վրայ եւ ազգանոցներ կ'ընդունի իրը աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ազգանոցներէն։ Ամէն գաս, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան Թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ բաղարին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, բանասիրի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւայլն։

ՊԱՆՔԱՅ ԴՐԱՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԸ կը ծախնեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրոմէսներ, եւ արժէքներ կ'ընդունին, ընթացիկ հաշիւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի, տարին 3½ տոկոսով։

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ
ԹՄԲԱԿՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԹՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄՈՒԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Քի ւշիւք Ապպուտ խան, Թիւ 4. Մարքու

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

180

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԿԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՑԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 2,789,437

ՆՈՐԹՀԸԸՆ ԷՇՈՒԸԸՆԱԿ

ԿԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՑԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական հրաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. Նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վճասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջրգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուելուզրգ կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան դեռնայարկ թիւ 22 և 23 ե. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութ. Ն.

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաւա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 ֆրանք.
1893ի հաստատք 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդ հ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳՆԷՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, թիւ 22, 23

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՋ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զեօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՊԲԷՆԵԻ ԸՆԿ. 1010

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԼԻՊԱՓԷԼԻԻ

Նիգամիէ էլպիսէ անպարբնտա զապրթան թէրգիխանէսինէ խմալ օլունմագտա պուլունան զապրթանը ասքերիէ էլպիսէլերի իչուն 1 սէնէ գարֆրտա լիզիւմը մրգտարլարը ալընմագ իւզրէ միւպայեասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլմրը օյան 20 գալէմ սրբմատան մամալ եան վէ եագա վէ սայիր ալատէթը ֆիյաթը գարարը գաթրսի վիրիլէգէկինտէն իթարնա վէ 20ինճի կիւնիւ 100ում 5 թէնգիլինէ թալիպ օյանլարընն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օյունուր։

Նօ. 14 3—3

Տայիրէի ասքերիէ միճէլլիտիանէսի իչուն միւպայեա օյունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան 12 գալէմ մալիմը էլ մրգտար մուգավա վէ պէգ վէ մէշին վէ քեազըտ վէ սայիրէ ֆիյաթը մէվզուլերի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օյուպ մայրսը 22ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օյունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթարնա վէ իրթէսի կիւնիւ 100ում 5 թէնգիլինէ թալիպ օյանլարընն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օյունուր։

Նօ. 15 3—3

Պէյքօզ Տապպագիանէսի իչուն միւպայեա օյունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան 15,000 ատէտ թիւսիլդ գոյան թալիպանընն պէհէր ատէտի 3 զրշ. 20 փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օյուպ մայրսը բուսինին 22ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օյունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթարնա վէ իրթէսի կիւնիւ 100ում 5 թէնգիլինէ թալիպ օյանլարընն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օյունուր։

Նօ. 16 3—3

4ինճի Օրտուի հիմայան էրզինճան Տապպագիանէսի իչուն միւպայեա օյունմագ իւզրէ մահալլինճէ միւնագասայա գօնուլան 5600 ատէտ Դրբրմ կէօնիհիւն պէհէր աթիք գրեէսի 10½ զրշ. օլարագ Ֆալիպի էօհտէսինտէ օյուպ թալիբիր իլանէն իթիպարն 1 հաֆթա իր թամընա գատար միւնագասանա տէմամ օյունճաղրնտան ֆիի մէգայուրն թէնգիլի իլէ իթայա թալիպ օյանլարընն մագամ Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 17 3—3

Մարաշ վէ Զէյթուն մէվգբլարընտա պուլունան ասարիրը չահանէէրին 311 սէնէսի հագիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէլիք իտարէսի իչուն մահալինճէ մէվգրի միւնագասայա վագ օյունան էրգաքը մի թէնէվիա վէ սայիրէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օյանլարընն մագամ Սէրասքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէ սինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 18 3—3

ՔԻՆԱՐԴ (CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԴԵՆԱՒՈՒՑ
Ուղղակի գիծ Նիւ-Եորք եւ Բոստոն Լիվերպուլ և Աբերեւլէյ դիմաց

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գալիլեոն	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ազաս	2393
Բաւնիա	5587	Սարակոսա	2166
Մէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալտիրա	2144
Սինիա	4537	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորօքգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Նէբպուրկ	1614	Լուքանիա	12930
Դագլասնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼի գործակատար
The Isaac Cooley
Ալիքսանդրիոյ խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յԵրուսաղէմ
Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գ'Իթալիէն. 1, 3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուած է վէր

Ապահովագրեալներու վճարուած 955,000000
1893ի դարձեալ
Ապահովագրեալներու վճարուած 78,000000
Հասոյթ 175,000000
Նոր ապահովագրութիւն 1 Մէջ— 160,000000
1894 յունուար 1
Աւանդ եւ անշարժ կալ. յԵրուսաղէմ 30,090000
Ցաւոյեալ գրամագլուխ 88,000000
Արդի ապահովագրութիւն 3 Մէջ— 37,000000

Տէնգիրներ ապահովէին
Շահաբաժիններու քարգմամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ՝ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէտ։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.
Հինգ տարի եաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Լեռի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թոռքիա
188 Ա. ՍԷՖԷԼՏԷՐ
Վայվոտա փողոց, Վէթալիս խան, Ղալաթիա

ՇՈՒԴԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՐԻ ԸՆԿ
Մարսէլիոյ և Պաղեստինի ճէլէ-կանոնաւորապէս բեռնող
Սկսեալ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Յունիս 4ին (Ը. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմեցէք գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մոմհանէ փողոց թ. 108

ՄՈՍ
ՇՈՒԴԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրուլ, Պորտոյտ, Մէնէլէրպոնէ և Սէ- Ծովի ճէլէ- բեռնող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամսէա	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէրքիս	2400
Թէյպրը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանտրուս	3000	Բէլա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլը	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսֆիա	2500	Կիլէն	1500

Թէրպոշոգենաւը Լիվերբուլէն առտ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան

Յունասանի ու Սերպիոյ Թագաւորը եւ Յունաստանի գահաժառանգ Գոնսթանդէն իշխանը կը գործածեն այս գօնեաքը։ Հետեւ արուեստագիտ էսներէն մրցանակ ստացած է։

Բրակէն	1894	ոսկի շքարամ գօնեաքի համար	Բրակա	1834	ոսկի շքարամ գօնեաքի համար զանազան ըմպելեաց համար
Վիէնա	1894	» » » »	Բրակա	1894	» » » » սպիտակ գինիէ պատրաստուած գօնեաքի հմր.
Անվէրս	1894	» » » »	Շիրակօ	1893	» մեծ մրցանակ միսքէթ իսաղողէ պատրաստուած գօնեաքի համար։
Լիսն	1894	» »			

Տարին 2,000,000 ֆրանք սպառում ամեն կողմ։ 1893 օգոստոսէն 1894 դեկտեմբերի վերջը 24,902 սնտուկ եւ 491 տակառ գօնեաք արտածուած է ի Թուրքիա, Գուլգարիա, Ռումանիա, Ռուսիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Սերպիա, Մասուա, Հաւէշստան, Անգլիա, Պելժիա, Ամերիկա, Պարսկաստան եւ Հնդկաստան

	տակառ	սնտուկ		տակառ	սնտուկ
Աւստրիական շոգենաւերով	70	7328	Բանէլլինիք շոգենաւերով	5	1009
Գերմանական	70	1697	Ռուսական »	43	856
Մէսաժերիի »	4	1184	Ճօնսքն »	9	437
Ֆրէսինէի »		132	Խրտիվիյէ »	122	3572
Իտալական	168	6487	Գումար	491	24902

Այս արտածմունք ապահովուած են շոգենաւերու գործակալութենց վիայագրերովն՝ վաւերաթղթ Պիրէոնի բաղարապետութենէն։
Ամեն ատեն գոնէ ծարաններու ու մթերանոցներու մէջ 50,000 օյուա գօնեաք պատրաստ կայ։
Ի Պիրէոն Արիսթիտ, Ալիքնի, Նիք Ֆա, աղջկանց վարժարանին մօտ, Գարօ Տ'Իսթ իա եւ Եր'ըսթուղլոյ մօտ 7 մթերանոցներ ունին։ Փափաքողք կը-նան այցելել եւ պարտնակուածները տեսնել։
Մէթարսա եղարքը 100,000 ֆրանք պարգեւով մը կապահովեն թէ իրենց գօնեաքները անարատ խաղողէ ու գինիէ պատրաստուած են, ինչ որ հաստատած են բժիշկներ ու քիմիագէտներ, որոց անունները նշանակուած են իւրաքանչիւր շիշի փաթաթուած վկայագրերու մէջ։
Հիւանդանոցներու մեծ մասին մէջ այդ գօնեաքը կը գործածուի։
Մէթարսա եղարքը ի Պիրէոն Արքայի կամ Բարտիարքիի հրապարակը գտնուած Ամբրօս անուն գործարանին մէջ խաղողի ոգիէ ամեն տեսակ ոգեվոյ ըմպելիներ եւ մանաւանդ մեծ քանակութեամբ ալ կ ոգի կը պատրաստեն։ Այս վերջինը տակառով կը ծախսուի։
Միակ ներկայացուցիչը բոլոր Թուրքիոյ համար, Թրեանտաֆիլոս լոս եղբարք, Ղալաթիա, Մոմհանէ թիւ 53 եւ 69։

LE VÉRITABLE THAPSIA doit porter les Signatures
Ch. Le Perdriel — Roboulleau
Les exiger pour éviter les accidents reprochés aux imitations.

TOILE VÉSICANTE
LE PERDRIEL
Action Prompte et Certaine
EXIGER LA COULEUR ROUGE
La plus ancienne. * La seule admise dans les Hôpitaux civils.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

Ժ. ՖՈԼՔՄԱՆ
14, ԲԱՍԱԺ ՕՌԻԵՆԴԱԼ (Բէրա, Մեծ Փողոց) 14
ԵՒ ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 174
ԴՈՐԾԱՐԱՆ Ի ԳՈՒՐՈՒ-ՉԷՇՄԷ, ՎԱՍՓՈՐ

ՇՈՒԴԵՆԱՐԴ ՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ, ԿԵՂՏՀԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՔՐՈՒՄ ԶՈՐ
Քիմիական միջոցներով
Արդուզարդ կինեբուս եւ տղոց, էրիկմարդու հագուստներ
Զինուորական համազգեստք, եկեղեցական զարդք
եւ հանդերձանք
Կահերու կերպասք զոր եւ ամեն տեսակ
զարդարանքի նիւթեր
293 Ամբողջ կտորներու ներկում։ 12—13

ԻԻՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ էր կէդրոնատեղին, Պուլ. փողոց, Ռիբ— 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիոն»-ի իր	»	114,500,000

Ն. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրասենեակը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑ. ՊԱՆԳԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բալակրեան, մասնաւոր անօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէոյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 42

ՏՐՔ. Մ. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ — Հաստատեալ 1852
ԹԻՒ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ

Մասնագէտ առանց քակուելու լենի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենատարբեր ցաւած ակռաներու, ոսկի ատամնդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ պտուերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտեն մինչեւ կէս օր։ 38

Royal Windsor
ՀՈԳԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒՆ
Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափիին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափիին։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոսպէալ Վինդսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելլոյ մազերու թափին։ Այս դեղ, որուն տերը չքաղաքի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառուելն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքթորիայի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոսպէալ Վինդսորի ծախուած տեղերը։

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԴԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բ. 15/27 Օսէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գ. 16/28 Ալէքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դ. 17/29 Սեվաստարոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դ. 17/29 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուտ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 18/30 Օսէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուրբ 19/31 Ալեքսանդրիոյ Սորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Մայիս 16/28, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող զուգուորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գաղզ շոնեաին 263

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒԹ